

LA PUBLICITAT

L'espasa d'En Rafel Casanova, avui blincada, un dia s'alçará, dreta, neta, brillant i victoriosa

ANY XLV—NUM. 15503—PREU: 40 CENTIMS

BARCELONA, DIMARTS, 11 DE SETEMBRE 1923

EL PERIODE QUE ES CLOU

La data d'avui, històricament luctuosa, té de cada any una més clara resplendor d'esperança. Ara pensem simultàniament, en la commemoració de l'onze de setembre del 1714 i en la preparació d'una data inconeguda que tingui un sentit oposat. Pensem en la llibertat perduda i en la llibertat que recobrem. De les llunyanies de la història ens arriba el clam, alhora heroic i planyívol, dels catalans que defensaren amb la sang i les vides les darreres engrunes de la llibertat catalana. Però de les profunditats de l'esdevenidor ens arriba ja el clam triomfal dels catalans de demà que hauran aplegat amb el propi esforç la pàtria nostra, caiguda i aixafada tant per la invasió espiritual i per la invasió dels exèrcits.

L'any 1714 va cloure un període: El de la mutilació progressiva de les llibertats de Catalunya. D'ençà del compromís de Casp, la fortalesa catalana havia vist l'esberrament successiu de torres i de murs. Allò que va caure en el setge de Barcelona ja només era una trista ombra de la nació catalana. Succes aleshores el fet inevitable de l'enfonsada d'unes llibertats polítiques a les quals mancava temps ha el sosteniment insubstituïble de les columnes de la llengua, la cultura i la consciència nacional.

Però quan es cloqué, en l'any 1714, el període històric d'enfonsament i davallada, van continuar encara la davallada i l'enfonsament espiritual. Durant el segle XVIII i el primer terç del segle XIX s'accentuà la desnacionalització, i Catalunya arribà a ésser verament una província d'Espanya i es perderen aquells vestigis de la personalitat nacional que s'havien salvat del naufragi polític de la guerra de successió.

Un tercer període comença amb la renaixença catalana, a mitjans del segle passat. Amb lentitud al principi, més de pressa avui, ha ressorgit la consciència nacional catalana, han relluit les branques del gran arbre de la pàtria. El coronament d'aquest període de resurrecció ha d'ésser la conquesta de la plena sobirania política, que situï novament Catalunya en el camp dels pobles lliures.

Pressentim que s'acosta l'hora final del període renaixentista, l'hora de la culminació del moviment de reconquesta. Aquesta confiança de l'esdevenidor es barreja, en la diada d'avui, al record del passat. No som ja un poble que plora al peu de la tomba dels màrtirs i al voltant de les dissorts històriques. Som un poble que recobra la personalitat i la força i es disposa a sotstreure's al doble jou que li han imposat l'oblit propi i l'opressió dels altres.

A través dels alts i baixos de la història, ens apropem a la fi de la pujada de restauració que fa setanta o vuitanta anys va iniciar-se tímidament. El període renaixentista ha durat massa a Catalunya; la pujada s'ha fet massa llarga i és perquè en les primeres etapes es camina massa poc a poc i en les posteriors es feren marxes en el camí. Venturosament, en els últims mesos hem trobat els patriotes catalans el ritme ràpid i el camí dret i segur.

Per això avui, en saludar amb les nostres banderes a mig pal la memòria d'En Rafel Casanova i dels catalans que feren el darrer esforç per la salvació de les llibertats polítiques, no donem a aquesta salutació l'aire desolat de les grans desgràcies irreparables, sinó que hi posem tota la joia de la victòria pròxima, que ha de cloure el període de renaixença per inaugurar la vida nova i lliure de la Pàtria catalana.

LA SITUACIO D'ALEMANYA

EL COMUNISME CREIX, MALGRAT TOT

Les darreres manifestacions socials — intent de vaga general, agitacions per la manca de queviures — i la situació cada dia més caòtica del país, han fet créixer, indubtablement, el Partit comunista alemany. Hem tingut ocasió de veure la corba del diagrama de les colitzacions d'aquest partit i aquesta corba està en franca elevació. Creixen les agrupacions locals a tot Alemanya. Es nota, no solament l'influència dels obrers, sinó que s'inicia, en la classe mitja, un moviment tendent a convertir-se en una gran força parlamentària. Hi ha botiguers, empleats, petits comerciants, que es donen de baixa de la social-democràcia i d'alta en el comunisme.

Es podrien fer una pila de consideracions a propòsit d'aquest fet. És quasi segur que el creixement numèric del comunisme li llevarà força revolucionària. Un partit de gran massa no pot adoptar altre mètode que l'evolució, que a tot arreu del món és un mètode conservador. L'arribada del comunisme a ésser una gran força parlamentària, l'obligarà a pactar amb la dreta, per un costat, a disgregar-se, per l'altre. El mateix procés que es pot notar en totes les socials democràcies nacionals, la separació dels col·laboracionistes i dels independents, és en l'esdevenidor del comunisme, i comunisme, finalment, no és més que una paraula, una manera d'entendre's de la mateixa manera que és encara a Anglaterra una paraula i una manera d'entendre's, el liberalisme. El comunisme és un mètode de treball i de govern i per tant la darrera forma d'un mètode etern, la darrera forma de supervivència de dos contraris, de la llibertat, per un costat, de l'autoritat, per l'altre.

És aquest moment, doncs, el més interessant del comunisme alemany. És interessant perquè en primer lloc el comunisme està en minoria i després perquè

quan arriba l'hora, els podrà engranyar; però si els reaccionaris s'acosten a Radek és perquè es fan la mateixa composició de lloc. Aquesta tàctica tan profundament política, no entra pas al cap dels obrers. Entre les moltes raons que es podrien donar per demostrar aquesta incapacitat, n'hi ha una que és fonamental. L'obrer alemany viu sota la impressió del record de la repressió de la social-democràcia i aquest sentiment és una cosa tan simple que no hi ha manera d'escamotejar-lo amb complexitats, encara, però, que de la complexitat en pugui sortir l'eficàcia.

Per qualificar exactament la repressió alemanya, cal emprar dos mots que són malagunyats: ha estat una cosa sistemàtica i intel·ligent. Intel·ligent, vull dir des del punt de vista de la "social-democràcia". A Itàlia, la repressió feixista, ha estat una cosa feta un xic a la babalà i sense solta ni volta. Als EE. UU. les repressions que hi ha hagut com aquella famosa de Virgínia, en temps de la vaga del carbó, en la qual es tirava petroli sobre els obrers i després se'ls cremava, tenen també el mateix aire de cosa improvisada. A Alemanya, ha estat diferent. A Alemanya, tots els comunistes que tenien un cert valor, han desaparegut. No n'ha quedat ni un ni s'ha produït cap equivocació. La repressió Noske, que és una de les més importants que recorda la història, s'ha fet així, en fred. La qual cosa explica no solament la falta de directors que es nota en el comunisme, sinó que aclareix perfectament per contrapic el grau enorme de simplicitat que per força han de tenir els sentiments de la classe obrera alemanya.

Això no vol pas dir, però, al meu entendre, que la tàctica de Radek quedi negada per manca de contingut sentimental. Si l'obrer alemany fos capaç de frenar el primer moviment instintiu que l'obligava a agermanar-se amb la dreta, veuria que el comunisme no pot tenir altre aliat que el nacionalisme extrem. Parla dels dos anti-intervencionistes, tenen de comú el no haver estat moralment desgastats pel contacte amb el govern. I si es miren les coses des del punt de vista de l'emoçió obrera, que és el dels comunistes, es veu que cal millorar més un enemic declarat, com és un nacionalista, que un simpatitzant que ataca per l'espatlla. Els fets demostren, en efecte, que a Alemanya ha passat coses, en temps de la social-democràcia, que no haurien pogut passar en temps del kaiser. I és que el pitjor que pot passar a un país és que sigui governat per professors de Universitat, ideòlegs i teoritzadors de l'economia abstracta i gent d'aquesta corda. En temps del kaiser, hi havia a Alemanya un sentit de la justícia i de la moralitat pública que avui, després de quatre o cinc situacions socialistes, ha desaparegut. En temps del kaiser, lluc Sinnes i l'alta indústria no hauria pogut pujar amb la riquesa i amb les virtuts d'un poble de seixanta-cinc milions d'habitants, com ha pogut fer, impunement, en règim socialista o predominantment socialista. Això són fets.

Un altre fet que desgasta el partit comunista alemany, és la punta d'impopularitat evident que té Radek, entre els alemanys. Radek fa a Alemanya la vida típica de l'emigrant rus; el seu estat natural és la conversa i la discussió amb el primer que es presenta. Radek, avui, com Lenin en els seus bons temps, és capaç de passar-se dotze o catorze hores de discussió violenta i de tocar tots els punts que es presenten. Sovint a Radek a les 6 o a les 7 del matí l'han de portar a casa seva, extenuat per la conversa. Mort, Radek, a més a més, té una debilitat per la vida de societat. Com que té entrada franca en la burgesia alemanya de després de la guerra, freqüenta els salons dels banquers jueus o no jueus i el seu ideal és presentar-se vestit amb els hàbits simples i teatrals del muller rus i dir coses plenes i barbaries a les senyores grasses, lluntes i plenes de joies, de la burgesia. Tot això barrejat amb la vida privada massa plaent de Radek, no agrada gens als alemanys.

Malgrat tot, el comunisme alemany creix. Darrerament, el sindicat dels obrers metal·lúrgics, que és el més important del món, ha entrat en el partit.

Josep Pla

Berlin, Setembre.

PER L'ALIANÇA DELS NACIONALISMES PENINSULARS

EN NICOLAU D'OLWER PARLA ALS PATRIOTES D'EUKZADI

El sentit de la nova amistat: Aquesta amistat no voldrà dir mai limitació a la nostra independència

Tenim entre nosaltres els representants d'Euzkadi i de Galícia que han vingut a la primera reunió per pactar amistat i aliança entre els pobles solmesos a l'Estat espanyol.

La correntia d'afecte mutu desenvolupada en els nacions nacionalistes de Catalunya i Euzkadi i Galícia, el desig d'ajuntar l'esforç de tots per fer-lo més eficaç, esperem que es traduirà en pacte ferm i en unió sagrada que duri tant, almenys, com la comú subjecció a Espanya, temps que voldríem bren, per continuar després en la pau i en la llibertat l'abracada que començà en dies de lluita i d'esclavatge.

L'alzar ha fet que la visita que rebem avui del patriotes bascs i gallescs anés precedida d'una visita que feu als primers el nostre amic Nicolau d'Olwer.

L'estada que fa cada any En Nicolau al balneari de Gestaona acompanyant la seva mare ha estat enganyosa aprofitada per tenir un primer canvi d'impressions amb els nacionalistes bascs.

Els dos diaris, "Euzkadi" i "Aberri", han consagrat a les manifestacions d'En Nicolau d'Olwer una atenció preferent. El primer n'ha publicat unes extenses declaracions. D'"Aberri" tradim les que següentment, recollides en la conferència que el nostre company donà a la Joventut Basca, en la qual fou homenatjat pels nacionalistes radicals, aplegats en l'esmentada entitat.

Reproduïm amb satisfacció el parlament del senyor Nicolau, agraïnt als patriotes amics d'Euzkadi l'homenatge que en la persona del nostre company feren a Catalunya i, vinguts avui a la nostra pàtria, els oferim hospitalitat afectuosa i els salutem com a companys que, sota banderes nacionals diverses, lluiten contra un mateix enemic i per una mateixa causa.

El parlament d'En Nicolau d'Olwer, extractat per "Aberri", diu així:

"En aixecar-se a parlar el patriota català esclata una ovació inenarrable. Quan després de molta estona aconseguim restablir-se el silenci, el senyor Nicolau comença amb paraules lentes, segures i eloqüents el seu notable discurs.

Patriotes bascosos, diu, rebo amb emoció els vostres aplaudiments, perquè no van dirigits a la meua pròpia persona, sinó al poble que represento a la Mancomunitat de Catalunya, el poble patriota adscrit a Acció Catalana.

Creia haver vingut al vostre país a passar uns dies de descans, després de les actives campanyes propagandistes per les terres de Lleida, però ahir, de sobte, vaig rebre la visita d'alguns companys vostres que em pregaren que vingüés a Bilbao per dirigir-vos la paraula. Com negar-m'hi? No se'm demanava un sacrifici, sinó quelcom que era per a mi una satisfacció: venir pocs dies abans de reunir-se a Barcelona bascs i catalans per sentir les primeres bases de l'alliberament dels nostres pobles respectius.

No pensàvem nosaltres, en donar la primera veu per la fundació de la Triple Aliança, que trobés un eco tant fort, com el que ha trobat entre vosaltres. Avençem l'impudència en el nostre projecte, perquè no sabem si seria acollit amb l'entusiasme necessari per portar-lo a cap.

I és que alparar-nos ja els temps en què uns quants homes podien erigir-se en representants d'un poble; ara cal oir la veu unànime del poble, perquè si les veus d'aquests homes són solas, és que representen solament a ells mateixos.

Estàvem convençuts dels excel·lents resultats de l'Aliança dels pobles nacionalistes, però

no volíem parlar-ne en forma fins saber amb tota seguretat que tots compartíeu la nostra esperança. I així ha estat, en efecte. Vosaltres, els bascs, l'heu acollida amb tot el vostre entusiasme. També sembla que s'hi adherixen els gallescs. Però amb vosaltres tenim més esperança encara. Tenim la quasi seguretat que si no la Triple Aliança la doble aliança era factible.

Som gent que ens agrada parlar clar. Aquest és el secret dels nostres triomfs. Podem anar enganyats, però no volèm enganyar.

Jo us parlaré de manera diferent que us han parlat altres catalans que han vingut a veure ara al vostre país en viatge de propaganda política. Jo no us diré pas, com podrien dir-vos ells, que els bascs i catalans són

els pobles que més s'assemblen de la península, ni us parlaré d'imperi espanyol futur. Això de l'imperi no ens interessa. Si algun dia es portés a cap, estaria assegut sobre la destrucció de les nostres respectives nacionalitats.

No us diré pas que som els pobles més semblants, perquè som els més diferents. Per la raça, per la història, per la geografia, per totes les característiques racials, no ens podem pas diferenciar més els uns dels altres. Nosaltres som fills de Roma, vosaltres sou un poble aborigen. Nosaltres hem sofert l'efecte de les invasions de mil pobles; vosaltres heu romàs sempre apartats en les vostres muntanyes. A nosaltres la geografia ens llença de cara al Mediterrani; a vosaltres cap a l'Atlàntic. Nosaltres forem en la

LA CAMPANA DE SANT HONORAT

(1714)

Quan s'anava escolant nostra ciutat dins del setembre de la mala anyada, la campana de Sant Honorat, a dalt del campanar a cada estada movia el seu batall desesperat.

I quan la llengua de la nostra gent anava renegant d'odi i de gana, quan s'esbarlava el pit d'alguns valents, la llengua de metall de la campana replicava i cridava a sometent. I quan el conceller de la ciutat alçava al cel l'espasa i la bandera, i el llop amb la cascaca de soldat, i el lladre de la terra forastera, eis ho deixaven tot esmicolat, feia un so ronc com un grinyol de ferra la campana de Sant Honorat.

I després, quan vingué la mala nit i s'enamorà per sempre aquell dalit, i era vostra florida ciutadana cementeri, misèria i cos podrit, pel que tremola i llavi que demana, amb un plorar de ràbia i de despit plorava la campana.

Quatre anys més tard, diuen que el rei prudent féu despenjar aquella campana al·liva, perquè havia tocat a sometent amb la veu una mica massa viva.

La varen du entre brases i carbons, somicant dignu adéu a les germanes; i la van fondre sense més raons, i del metall en varen fer canons per ofegar la veu de les campanes.

I ra, Déu sap el temps que s'ha escolat des del setembre de la mala anyada, des del rei que escanyant la llibertat amb la mà va deixar-nos profanada la campana de Sant Honorat.

Però poc es pensava el rei valent, amb tanta voluntat i amb tanta fúria, que campana que toca a sometent el foc no li fa injúria.

Que si aixeca la força i el punyal i l'ungla de les besties s'encomana, a la campana no li fa cap mal, que el so de la campana és immortal, i encara sona la campana!

Encara sona; hi ha qui no la sent, qui té l'orella molt rasposa, qui l'aparta com un mal pensament, però... encara replica a sometent nostra campana fosa.

Vosaltres, gent de bona voluntat, catalans de tota hora, no sentiu clicant dins la ciutat la campana de Sant Honorat? No la sentiu com plora? Escolteu, escolteu quin so més fi —no és el cor que us enganya—, tant si seguim les mentes del camí, com si palpeu el cor de la muntanya; tant si aneu amb la rella dins les mans, tant si el rem u fadiga i us aplanen, si sou pobres, criatures o bergants, fills de lluita o de calma casolana, tant se val! Que si sou catalans, hi ha alguna cosa que us farà germans: aquest so i aquest plor de la campana! La varen despenjar de vora el cel, encara més amunt ara replica, si grapa de butif ni foc cruel de mal no poden fer-n'hi gens ni mica.

Canons, i llops i forces, això rai! Sens menjar segons la seva gana, però ningú pot ofegar-nos mai la veu de la campana.

Josep Maria de Sagarra

(x) Poema llegit pel seu autor en la vetllada celebrada al Centre Autonomista de Dependents.

història imperialista; vosaltres aspiràreu únicament a viure lliures en el vostre territori.

Solament una cosa tenim de comú nosaltres i vosaltres: l'enemic. Contra ell hem de pactar una aliança.

Estem en la mateixa situació que la península balcànica abans de l'any 1920. Era un conglomerat de pobles diferents, que arribàren a unir-se per defensar-se del comú enemic: de Turquia.

Aquesta aliança de les tres nacions, no espanyoles, que hi ha a Espanya, haurà de fer un camí potser llarg, potser breu, però de totes maneres dur, de sacrifici, i, pel mateix, altament fecund.

Aquest camí serà un avançatge que el seguim en som d'ajuntant-nos mutuablement. Quan arribem al final serem els amics que han combatut junts, i hi haurà entre nosaltres una cordialitat d'antics camarades; però cada un seguirà la seva ruta definitiva, atenent únicament les exigències particulars de la seva respectiva pàtria.

No venim a parlar, com altres vegades, d'una futura confederació de pobles peninsulars. Nosaltres aspirem que cada una de les nostres nacions es regixi exclusivament per la voluntat del propi poble.

Sabem que el camí és difícil; però això ens convenen més de la necessitat de l'aliança. Encara que és veritat que l'enemic està molt a prop, és encara molt poderós per la sola força de la inèrcia. Es veu una màquina que es mou per l'impuls adquirint des de fa molt de temps, i cal una força més gran que la deturi. Aquesta força serà més ben aprofitada si és continuada.

(Segueix a la pàgina 7)

Full de dietari

UN BON PUNT DE PARTIDA

Onze de setembre. Ve'l aei una data que ja comença de tenir cara i ulls. Entre les moltes combinacions que un hom pot fer amb els números indicadors dels dies i els noms singularitzadors dels mesos, ja n'hi ha una, almenys una, que té un so especial per a les oïdes dels catalans.

A primera vista pot semblar que arribar a aquest resultat és una cosa fàcil. A segona vista, un hom descorbreix que no ho és. En el país del costat, per exemple, no hi ha cap data que hagi esdevingut verament popular. En dies determinats s'apleguen a dinar o a sopar un nombre de personatges per commemorar un fet històric, no es pot negar; però, al voltant d'aquests dinars o d'aquests sopars no hi ha la més petita emoció patriòtica.

Recordem les penes i treballs que passen per establir com a "Festa de la Raza" la data del 12 d'octubre. Tot i que l'allusió és tan directa, la "Raza" fa el desentès i la festa es descabella dins un ensopiment abso-lut.

Si. Podem estar satisfets d'haver donat escalí a una data que l'oblit havia deixat refredat completament, d'haver sensibilitzat un tros de la nostra carn que havia esdevingut massell. L'ideal, des d'un punt de vista patriòtic, era que la ferida rebuda l'onze de setembre de 1714, ens hagués fet una coïssor intolerable l'onze de setembre de 1715, l'onze de setembre de 1716, etc.

Però aquest ideal no som a temps d'assolir-lo. El fet és que els catalans de tots aquells onzes de setembre van anar esgarriant el cap d'any de la maliciosa borbònica amb una creixent resignació. El fet és que arribaren a oblidar-lo.

Nosaltres hem tingut la sort de tornar-lo a recordar, infortunatament, però... encara replica a sometent nostra campana fosa.

Vosaltres, gent de bona voluntat, catalans de tota hora, no sentiu clicant dins la ciutat la campana de Sant Honorat? No la sentiu com plora? Escolteu, escolteu quin so més fi —no és el cor que us enganya—, tant si seguim les mentes del camí, com si palpeu el cor de la muntanya; tant si aneu amb la rella dins les mans, tant si el rem u fadiga i us aplanen, si sou pobres, criatures o bergants, fills de lluita o de calma casolana, tant se val! Que si sou catalans, hi ha alguna cosa que us farà germans: aquest so i aquest plor de la campana! La varen despenjar de vora el cel, encara més amunt ara replica, si grapa de butif ni foc cruel de mal no poden fer-n'hi gens ni mica.

Canons, i llops i forces, això rai! Sens menjar segons la seva gana, però ningú pot ofegar-nos mai la veu de la campana.

Josep Maria de Sagarra

(x) Poema llegit pel seu autor en la vetllada celebrada al Centre Autonomista de Dependents.

LES REPARACIONS

S'estan fent actives gestions pel Govern del Reich per un acord amb França

IMPORTANTS I CONCILIADORES DECLARACIONS DEL MINISTRE ALEMANY DE L'INTERIOR SENYOR SOLLMANN - M. POINCARE CONTESTA EL DISCURS DE STRESEMANN

Londres, 10. — El corresponent de "Daily Express" a Berlín diu que als cercles oficials alemanys es prossegueix amb gran reserva les negociacions per arribar a la prompta solució de la qüestió de la Ruhr.

Les dites negociacions, entorn de les quals es guarda un complet silenci, són realitzades pel procediment verbal.

El ministeri d'Afers Exteriors ha tramès una comunicació a l'ambaixador a Bèlgica i França, donant instruccions precises perquè arribin a efecte certes gestions oficials. — Radio.

París, 9. — Notícies arribades de Berlín diuen que avui o demà serà enviada pel govern alemany a França i Bèlgica una nota proposant entrar en negociacions directes sobre la Ruhr. Al ministeri d'Afers Exteriors, ha estat també recollit aquest rumor, no havent-se, però, comunicat res oficial. — Radio.

Berlín, 9. — El periòdic "Zeit", òrgan de la Premsa del senyor Stresemann, diu que en les conversacions sostingudes amb el canceller pels representants de les regions ocupades, aquests manifestaren que estaven completament d'acord amb el Govern del Reich sobre la necessitat urgent d'entaular negociacions amb França i els aliats, amb l'objecte d'arribar a una en el rellevant al conflicte de la Ruhr i el problema de les reparacions. — Havas.

EL MINISTRE DE L'INTERIOR ALEMANY FA DECLARACIONS

París, 10. — L'Herald de Berlín, diu que, parlant de les relacions franco-alemanyes en una reunió celebrada per la Lliga Internacional de la Pau, el ministre de l'Interior del Govern del Reich, el senyor Sollmann, que pertany al partit socialista, féu les següents declaracions: "Sabem perfectament que hem d'arribar ràpidament a una solució directa amb França. Nosaltres, els socialistes que formem part del Govern, acabà dient—estem disposats a subscriure tot aranjament que permeti que la Ruhr i la Rhenània continuïn pertanyent a Alemanya." — Havas.

Berlín, 10. — El ministre de l'Interior ha rebut una delegació de la Lliga Internacional femenina pro Pau i Llibertat. El ministre reconegué que la situació creada a Alemanya per la derrota és difícil i afirma que el Govern del Reich està disposat a entrar en negociacions amb França a base de que continuï formant part d'Alemanya la Ruhr i la Rhenània i de signar un acord referent a les reparacions, que concediria a França garanties acceptables contra el temor d'una guerra futura al Rhin, garanties amb les quals el Govern confia que França no tendria de temer noves agressions. El senyor Sollmann terminà dient que el Govern del Reich es pronunciaria sempre contra tot intent de separació de la Rhenània i de la Ruhr. — Havas.

ELS TREBALLS PER LA REFORMA MONETARIA

Berlín, 10. — El Consell econòmic de l'Imperi ha discutit els diversos plans de reforma monetaria, acordant reduir im-

mediatament a un mínim les despeses, i investint al Comitè financer del poder de dictaminar sobre tot allò que faci referència a les despeses de l'erari. — Havas.

EL CONGRES DEL PARTIT REPUBLICA DE RHENANIA

París, 10. — Telegrafien de Magúncia als diaris d'aquesta capital, que en el Congrés celebrat pel partit republicà de la Rhenània, els oradors condemnaren la política de Berlín, que no fa sinó empobrir i desorganitzar completament la Rhenània.

A l'enseny demanaren la creació d'una moneda rhenana i la constitució d'una República rhenana autònoma i lliure de tota mena d'influències.

El Congrés votà per unanimitat una moció molt semblant a l'aprovada a Coblenza el dia 20 del proppassat mes de juliol. — Havas.

DOS DISCURSOS DE M. POINCARE : EL CAP DEL GOVERN FRANCES CONTESTA A STRESEMANN

París, 9. — El president del Consell, senyor Poincaré, ha pronunciat avui dos discursos al Mosa, l'un a Dainville i l'altre a Maudainville.

En el primer contestà els dos discursos pronunciats pel canceller alemany a Stuttgart, que demostra significativament l'evolució dels elements governamentals alemanys cap a una política d'arranjament amb les potències ocupants, malgrat les afirmacions berlineses de continuar la resistència passiva. Ha fet constar el senyor Poincaré que aquesta resistència no és avui més que una fórmula sense contingut real i que la paciència i tenacitat ocupació.

París, 10. — Amb motiu de la inauguració del monument erigit a Maudainville, el president del Consell de ministres, senyor Poincaré, ha pronunciat un discurs en el qual, entre altres coses, ha dit: La justícia exigeix que els perjudicis causats per Alemanya siguin reparats també per Alemanya. Si el Reich no hagués desgraciadament deso-

negut aquest principi moral, s'hauria estalviat molt disgustos. És el Reich qui s'ha creat la seva angoixa econòmica i qui ha estès sobre la seva població la incertitud enervant que prové de la inflació de la moneda i de l'alça dels preus.

Fa temps que hauria pogut, si seriosament ho hagués volgut, instituir impostos productius i perbrebels, reformar les seves finances i la seva administració, establir la seva moneda, regularitzar la producció i alliberar-se progressivament dels aliats i de nosaltres.

Les conclusions que han exposat públicament són, però, immutables.

Han estat moltes vegades aprovades per les dues Càmbreres franceses i no depen ni del Govern actual ni de cap altre, modificades.

ELS TERRATREMOLS DEL JAPÓ

ELS PERIODES DE LA VIDA D'UNA CIUTAT JAPONESA

NOUS DETALLS DEL CATACLISME - LES LEGACIONS VATICANA, PORTUGUESA I ITALIANA SE SALVAREN

Roma, 10. — Un despatx oficial de Toquio comunica que la colònia italiana en aquesta capital i el personal de la Legació Apostòlica han resultat salvats. — Havas.

LA LEGACIO PORTUGUESA

París, 10. — Un despatx oficial de Toquio, rebut a l'ambaixada del Japó, a aquesta, anuncia que l'encarregat d'affers de Portugal, així com també els al-

tres membres de la Legació portuguesa, han resultat il·lesos. L'edifici de la Legació està intacte. — Havas.

ELS MORTS A YOKOHAMA I HAKONE

Toquio, 10. (Oficial). — El nombre de morts a Yokohama és d'uns 23.000 aproximadament, i el de ferits, de 40.000. En el districte d'Hakone han

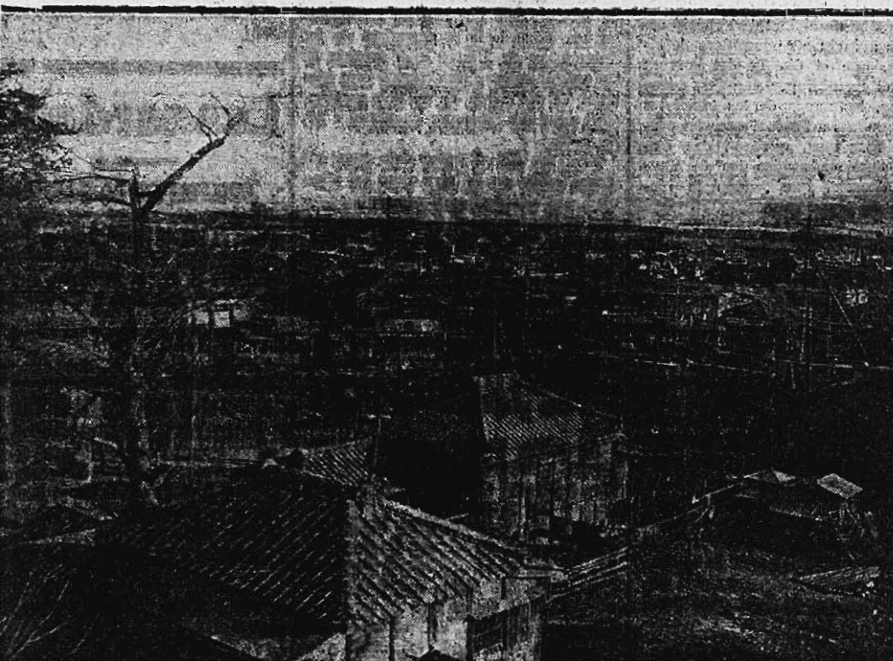
mort uns mil habitants. — Havas.

VAIXELLS DE GUERRA SALVATS

Londres, 10. — L'agregat naval de l'Ambaixada del Japó ha rebut un telegrama de Toquio comunicant que els vaixells de guerra japonesos de la base de Yosuka no han sofert cap perjudici a causa de la catàstrofe. — Radio.

YOKOHAMA, POBLET DE PESADORS, L'ANY 1920 (ESTAMPA D'HIROSHIGHI)

LA GRAN CIUTAT DE YOKOHAMA ABANS DEL TERRATREMOL

ls alemanys, que creuen que el president del Consell francès és més exigent que el seu país i que desitgen la seva caiguda, fan un càlcul equivocadament inspirat, sense dubte, per hàbits antics contrets sota l'imperi.

A casa nostra no hi ha amos ni esclaus, som una democràcia lliure.

Un Govern que estigui format com es vulgui, no és en tot moment sinó l'interpret del poble sobirà. — Havas.

LA S. DE LES N.

Irlanda ha estat admesa per unanimitat a la Societat de Nacions

Ginebra, 10. — El Consell de la Societat de les Nacions ha rebut aquest matí la delegació irlandesa. El president, Cosgrave, ha pronunciat un eloqüent discurs de gràcies expressant la confiança que Irlanda té en l'obra de la Societat de Nacions.

El delegat britànic, i als altres tripulants del vaixell. Després fugiren, apoderant-se d'un bot de més de 20 mil·límetres i dos membres de la tripulació del vaixell esmentat, així com 9 passatgers.

El bandida han anunciat que posaran en llibertat els presos si se'ls lliura un fort rescut. — Havas.

UN TERRATREMOL A LA XINA?

Zurich, 10. — Durant la nit del diumenge al dijous l'observatori sismològic registrà una sacsejada sismològica important, el focus de la qual es troba a una distància de 7.500 quilòmetres, probablement a la Xina. — Havas.

ELS BANDITS XINESOS

ALTRE COP

Hong Kong, 10. — Dissabte passat, a mitja nit, uns cinquanta pirates armats aconseguiren escapar a bord del vapor "T. Ho-chang", sorprenent i apro-

ITALIA I GRÈCIA

Es Govern de Roma i Atenes es conformen amb la decisió de la C. d'Ambaixadors

UNA NOTA OFICIOSA DEL GOVERN ITALIA LA COMISSIO INVESTIGADORA DEL CRIM DE JANINA - UNA INFORMACIO ANGLES SOBRE L'Ocupacio DE CORFU

Roma, 9. — S'ha publicat la següent nota oficial:

"El Govern italià s'ha assabentat de les decisions preses per la Conferència d'ambaixadors a París sobre les sancions a imposar a Grècia pel bar assassinat del general Tellini, president de la Comissió de delimitació de la frontera greco-albanesa i dels oficials que formaven la missió italiana.

"El Govern pren nota amb satisfacció que les peticions dirigides a Grècia per la Conferència d'ambaixadors són en substància idèntiques a les que Itàlia havia dirigit a Grècia, cosa que demostra que eren equitatives.

"El Govern considerarà per consegüent, com satisfetes totes les demandes quan Grècia haurà executat, plena i definitivament, totes les peticions de la Conferència d'ambaixadors.

"Pel que es refereix als cinquanta milions de liras que haurà de pagar a Itàlia, es de bades afirmar que el Govern italià pensat mai realitzar un benefici financer amb motiu de l'assassinat de la missió Tellini, sinó que, pel contrari, en exigir l'aplicació de dret internacional reconegut universalment, demana solament el pagament de la penalitat deguda per l'estat responsable.

"Quan Grècia hagi donat plena i definitiva execució a les sancions fixades per la Conferència d'ambaixadors, amb el qual donarà a l'ensenyament satisfacció a les peticions italianes, el Govern italià, d'acord amb les seves declaracions anteriors, farà evacuar la illa de Corfú per les tropes italianes." — Radio.

EL GOVERN ITALIA CONSIDERA RESOLT EL CONFLICTE

París, 10. — Comuniquen de Roma a "Le Matin" que el Govern italià creu que l'acceptació, per part de Grècia, de la decisió de la Conferència d'Ambaixadors, posa una conclusió al conflicte italo-grec.

La qualitat de la decisió esmentada, no permet, ni tan sols d'una manera accessòria, l'afirmació de la competència de la Societat de Nacions. En cas contrari, Itàlia se separaria de la Societat. — Havas.

L'ACCEPTACIO DE GRECIA

Atenes, 10. — La resposta grega a la nota de la Conferència d'Ambaixadors ha estat remesa a la legació d'Anglaterra i França.

El Govern italià ha acceptat totes les demandes de la Conferència d'ambaixadors, però insisteix sobre les demandes que Grècia ha formulat enenades a assegurar el més aviat possible l'evacuació de Corfú. — Havas.

Londres, 10. — S'ha rebut una nota de caràcter oficial, en la qual es dona compte que el Govern grec accepta la decisió de la Conferència d'Ambaixadors, respecte al conflicte italo-grec. — Havas.

París, 10. — En la seva resposta a la nota de la Conferència d'ambaixadors, el Govern de Grècia admet les set peticions que se li formulen, tenint en compte independentment l'enquesta de caràcter internacional, la qual podrà estendre les seves investigacions més enllà de les fronteres gregues en el

cas que l'atemptat hagués estat realitzat en els límits de la frontera helènica.

Grècia, prenent en consideració les afirmacions d'Itàlia i acceptant les condicions fixades per la conferència, insisteix en què el més prompte possible quedí assegurada l'evacuació de Corfú. — Havas.

LA PROXIMA EVACUACIO DE CORFU

Roma, 10. — El president Mussolini ha encarregat telegràficament a l'ambaixador italià a París que comunicui a la Conferència d'Ambaixadors que el Govern italià pren acta i aprova la nota dirigida per l'esmentada Conferència a Grècia. Al mateix temps reitera que Itàlia evacuarà la illa de Corfú tan prompte hagin estat executades completament per Grècia les sancions que se li exigeixen. — Havas.

NA UNIFORMACIO ANGLES SOBRE L'Ocupacio DE CORFU

Roma, 10. — "La Tribuna" diu que el cònsol d'Anglaterra al Pireu ha desendebatat a Corfú. Sembla que porta instruccions del seu Govern per realitzar una informació sobre l'ocupació de Corfú i els incidents que sorgeixen en la ocupació. — Radio.

E CLORONEL JAPONES SHIBUYA PRESIDIRA LA COMISSIO INVESTIGADORA

París, 9. — La Conferència d'Ambaixadors ha designat el coronel Shibuya, agregat militar a l'ambaixada del Japó a París, per presidir la comissió de control que ha de intervenir en l'enquesta que realitzi a Grècia per descobrir els assassins de la delegació italiana.

El coronel Shibuya ha acceptat el nomenament. — Havas.

SET CONTRATORPEDINERS AMERICANS NAUFRAGUEN 25 MORTS

San Francisco de California, 10. — Set contratorpediners que es dirigien a Santiago, procedents de San Francisco, s'han enfonsat a conseqüència de la boira al sud de les roques que formen l'estret de Santa Bàrbara.

Els dits vaixells estan completament perduts.

Han mort 25 persones i se n'han salvat uns 400. — Havas.

LES CAUSES DE LA PERDUA

San Francisco de California, 10. — Segons les darreres informacions, els set contratorpediners que s'han perdut a California sortiren en auxili d'un vaixell que havia embarrancat.

Per mor de la boira, quatre contratorpediners embarrancaren a Nauda Pointe. Han mort 22 tripulants. Els tripulants que pogueren salvar-se han estat portats en estat greu a l'Hospital. — Radio.

UN TRASATLANTIC A FONS?

San Francisco de California, 10. — Hom creu que el transatlàntic "Cuba" ha anat a fons.

No es té cap notícia del seu capità ni dels deu homes de la dotació del vaixell encarregats de la custòdia dels dos i mig milions de dòlars que el dit vaixell transportava. — Havas.

EL DARRER DELS TEATRES I ALTRES ESPECTACLES A YOKOHAMA

UNA CIUTAT JAPONESA DESPRES D'UN TERRATREMOL

CRONICA de CULTURA

ESCOLA SUPERIOR DE BELLS OFICIS
ESTUDIS DE JOIERIA I ARGENTERIA

Durant els dies 20 a 29 dels corrents, de set a nou de la vella, queda oberta, a la Secretaria d'aquesta Escola (Urgeit, 187), la matrícula per als estudis de Joieria i Argenteria en el curs 1923-24.

L'ensenyament d'aquesta escola comprèn les següents matèries distribuïdes en tres cursos i un de preparatori: Dibuix i color, Escultura, Història de l'Art, Història dels Oficis, Aritmètica i Geometria, Física i Química, Geometria descriptiva, Construcció, Pràctiques de taller, Dibuix de taller i projectes.

L'import de la matrícula és de 8 pessetes, 10 cèntims, inclosos els timbres.

Les classes es donen de set a nou de la vella, a partir del dia primer d'octubre vinent.

Durant els mateixos dies i hores, i en iguals condicions, resta oberta, en la pròpia secretaria, la matrícula per als estudis de talla de fusta, repujador i cisellat i ebenisteria.

EL PROBLEMA DE L'ENSENYAMENT SECUNDARI A CATALUNYA

El dia 6 del que som, la Secció Preparatòria de la Universitat Industrial inaugurà la seva Exposició Escolar amb assistència de nombrosa i selecta concurrència.

En el dit acte, tal com estava anunciat, En Pau Vila desenvolupà adequadament la seva conferència sobre l'Ensenyament secundari a Catalunya.

Les paraules del senyor Vila, concises i plenes de sentit, foren una relació exacta de les deficiències i imperfeccions amb què l'Estat espanyol cuida de l'ensenyament interniu. Començant recordant els conceptes emesos pel conseller de Cultura En Romà Sol, en la conferència que el dia 31 d'agost proposà donar a l'Escola del Treball i que palesament demostren la impossibilitat d'una renouació intel·lectual i moral de la nostra joventut, si confiem en l'obra educativa d'Espanya.

El batxillerat espanyol té, en general, com a preparació una escola primària incompleta i, com a conseqüència, una Universitat encarcerada; però és que encara que la banda d'aquests graus extrems de l'ensenyament oficial produïa excel·lents resultats, el batxillerat actual seria sempre insuficient per assolir la finalitat que li ha estat assignada.

I això perquè el batxillerat, tal com és concebut pels legisladors madrilenys, no presenta cap d'aquells aspectes que donen estructura a tot l'ensenyament secundari. Tot l'ensenyament secundari ha de proposar-se una finalitat social o d'engranatge amb la cultura general i universitària ensems; una altra de pedagògica o d'adquisició de fèrrius hàbits d'estudi i activitat; i una de formació de caràcter o de desenvolupament de la personalitat individual dintre del conjunt social, finalitats totes elles que hom no descobreix pas en el batxillerat.

Assenyalat com a causes originàries d'aquest contingut negatiu, i no poques vegades contraproduent: a) la manca de relació lògica entre les assignatures de què consta; així tenim per exemple que assignatures tan subordinades com són la Fisiologia i la Psicologia es donen simultàniament; b) la independència en què realitzen les seves tasques els diferents catedràtics d'un mateix centre docent; c) el llibre de text que la major part de les vegades és una imposició individual amb mires econòmiques; d) el no universitari en què s'acostumen a donar els ensenyaments, sense tenir en compte que els escolars són joves de deu a setze anys; e) l'excés de matrícula d'una mateixa assignatura, que fa impossible tota coordinació entre alumne i professor, condició indispensable per contribuir al desenvolupament de la vocació professional de l'alumne; f) el sistema d'exàmens que dona motiu a l'organització de col·legis particulars que fan de l'ensenyament una mercaderia comercial. Per fi es fixà en la manca d'un esperit orientador en el batxillerat espanyol, que tant es manifesta en els batxillerats d'altres països: França, Alemanya, etc.

Potser seria un remei el desdoblament del batxillerat en batxillerat humanístic i batxillerat científic, a base d'una cultura general, però això en el nostre país és una utopia per la inseguretat dels Governos. A més a més, que ni així ens interessaria ni seria fill de la nostra manera d'ésser, si no fos donat en la nostra llengua, que és el reflex de la nostra ànima.

L'any 1919 continuà, degut a la iniciativa de M. Alexandre Gali, començar a realitzar-se el nostre pensament que volguem, que no quedés estancat en l'estructura que actualment té la nostra Secció Preparatòria. Potser així seria una solució al problema de l'ensenyament secundari.

Aquest ensenyament és un ensenyament secundari nostre, que atreient de les escoles catalanes i principalment de l'Escola Montessori de la Mancomunitat, acaba a les escoles tècniques superiors de la Universitat Industrial. D'aquesta manera comencem a donar una formació cultural i tècnica que en tota la seva trajectòria ve informada per la nostra ànima.

ma, tan bellament expressada per la nostra llengua.

Si bé el nivell del pla d'ensenyament és la disciplina científic-tècnica, en canvi, hom ha procurat mantenir l'equilibri amb una adequada educació humanística.

La finalitat pedagògica és assolida tenint en compte els valors psicològics de cadascun dels alumnes. Emmolant-se sempre a les particularitats del seu caràcter, hom procura que insensiblement sigui ell mateix el que es planteja i es resolgui els problemes d'estudi; d'aquesta manera va adquirint hàbits de treball que en el tercer curs es fan arrelar mitjançant un sistema de llibertat condicionada.

La finalitat moral per nosaltres té un més gran interès, i així procurarem realitzar-la investigant minuciosament el que els nostres nois fan dintre i fora de l'Escola; per això volem que els pares estiguin en comunicació continua amb nosaltres.

Com a instrument de què ens servim, cal esmentar la Federació que els mateixos alumnes han organitzat i per mitjà de la qual nosaltres anem procurant el desenvolupament espontani de les iniciatives dels nostres alumnes.

Acabà el senyor Vila la seva conferència demanant a tots la seva col·laboració per fer d'aquest Ensenyament secundari català la base del futur Batxillerat de Catalunya.

TERCER CONCURS DE BEQUES PER ALS ESTUDIS NORMALS DE LA MANCOMUNITAT

Continuant l'obra començada l'any darrer, l'Associació Protectora de l'Ensenyament Català obre el Tercer Concurs per a la concessió de beques als mestres que desitgin cursar els Estudis Normals de la Mancomunitat a base de les 3.000 pessetes pressupostades, quantitat que podrà ésser augmentada si altres elements (Corporacions oficials, Associacions, particulars), preocupats de l'esdevinidor de l'ensenyament a Catalunya, hi cooperen abans de la data del Concurs. Aquest es registrarà sota les següents

Bases

Primera. Els concursants adreçaran a la Secretaria de la Protectora, per tot el dia primer d'octubre vinent, la seva instància, acompanyada de tots aquells documents que justifiquin la seva preparació i domini de les seves condicions intel·lectuals, morals i socials que es creguin pertinents per il·lustrar el judici del Consell.

Segona. Els concursants concretaran, també, en la seva instància l'abast de la cooperació econòmica anual que els sigui precisa per completar els seus mitjans propis, ateses les seves personals circumstàncies, així com també la forma de percepció i aplicació.

Tercera. El Consell directiu, tenint en compte els documents presentats i prèvies les investigacions que cregui oportunes, designarà els concursants que hagin de resultar beneficiaris, tractant ja directament amb ells els detalls annexes a la subvenció acordada.

Quarta. Les beques es concediran als concursants que vulguin començar els estudis, preferint-se els mestres.

Cinquena. El Consell directiu mantindrà en els dos cursos subsegüents, fins a la terminació dels Estudis Normals, la seva cooperació als concursants escollits en el primer curs, sempre i quan la informació que rebí del professorat li doni garantia de què és ben aprofitant l'estudi de l'Associació, i en canvi podrà suspendre en tot moment que obtingui la certesa de la inutilitat d'aquell.

Sisena. A fi de cada curs tindrà el beneficiat el deure de remetre a la Protectora una breu nota explicativa del fruit dels seus estudis durant l'any, acompanyant certificats oficials de les qualificacions obtingudes.

Cambra Mercantil

En contestació al despatx tramès per la Cambra Mercantil d'aquesta ciutat interessant del ministre de Finances es tinguessin majors consideracions amb el públic en la execució dels tributs de l'Estat, que ja publicàrem, s'ha rebut el següent telegrama:

"Ministre de Finances a president de la Cambra Mercantil. — Rebo i agraeixo el seu telegrama. Precisa'm alguns d'adreça i donar instruccions per telegraf als delegats d'Hisenda en el sentit que vostè m'indica. Les reitero molt especialment al d'aquesta capital. Rebi els meus afectes."

Del municipi

VISITA DE COMIAT

Acompanyats dels regidors senyor Capdevila han complimentat l'alcaldia, per acomiadar-se'n, els regidors de Palma senyors Coll i Benetjans, els quals vingueren acompanyats els Orfeons Republicà Balear i el del districte V.

També hi anaren els senyors Fiol i Planis, presidents dels Orfeons, i el mestre Castelló, director.

NOVES RASANTS URBANITZACIONS

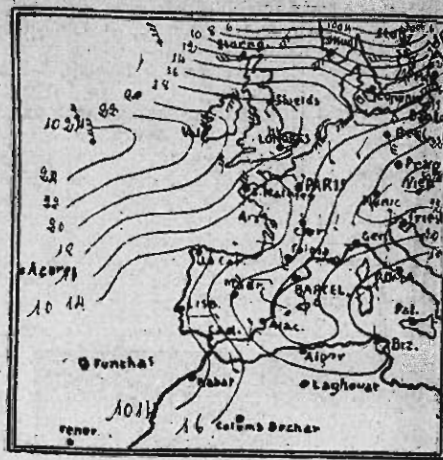
La Comissió de Foment ha acordat proposar a l'Ajuntament que s'aprovi el projecte de nova rasant del carrer de Vilassar; i que per donar compliment al conveni celebrat per l'Ajuntament de l'ex-Municipi de Sant Martí de Provensals i el Ram de Girona per urbanitzar els voltants dels quarts de Girona i Brich, s'aprovi el projecte d'edifici-formula i el 23 de setembre de l'any 1921 per la representació de l'Ajuntament i de la Capitania ge-

SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA

Dia 10 de setembre de 1923

1.-SITUACIÓ ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATÍ. (Observacions d'Europa, Nord d'Àfrica i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fil): Les altes pressions de l'Occident europeu constatitzen actualment dos centres de màxima situats l'un a l'Europa central i l'altre al Sud-oest de les Illes Britàniques, produint bon temps a aquelles regions. Les baixes són a Escandinàvia i a l'Oest d'Espanya. El cel és nublós i boirós al Cantàbric, a Anglaterra i al Nord-oest de França.

2.-ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATÍ. (Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon): El cel és mig nublós a la regió costera i serà a l'interior. Hi ha boires al Penedès i a les Góles de l'Ebre. Les pluges continuen essent fortes a la Cerdanya i a la plana de Vich. La temperatura màxima ha estat de 7 graus a Puigcerdà.

3.-VENTS SUPERIORS A BARCELONA. (Sondejos de l'atmosfera lliure a les 7 del matí):

Altitud, metres:	250,	500,	1000,	2000,	3000
Direcció:	ENE,	SSE,	SSE,	N,	NE.
Velocitat metres per segon:	2,	3,	3,	3,	5

OBSERVATORI METEOROLÒGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 764,9, 764,8, 764,1. — Termòmetre sec: 23,8, 24,4, 23. — Termòmetre humit: 20, 19,3, 19. — Humitat (centèsimes de saturació): 60, 59, 66. — Direcció del vent: SW, SE, S. — Velocitat del vent en metres per segon: 1, 5, 2. — Estat del cel: quasi sor. — Classe de núvols: cúmuls; cúmuls; cirrus, cirrus-strata.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 25,6. — Mínima: 18,9. — Mínima arran de terra: 16,7. — Oscil·lació termomètrica: 6,7. — Temperatura mitja: 22,2. — Precipitació aïrosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0,0 mil·límetres. — Recorregut el vent en igual temps: 75 quilòmetres. — Observacions particulars boira.

neral, l'acta aixecada el 14 de juliol proposant per les pròpies representacions, autoritzant l'Alcaldia per portar a cap l'esmentat contracte.

LES XAPES

DE LES BICICLETES

L'Oficina municipal de Tracció urbana fa avinent als possessors de bicicletes, que el dia 15 del corrent acaba el termini per canviar, sense recarrec, les xapes de les bicicletes corresponents a l'actual exercici econòmic 1923-1924, quedant des d'aquella data caducades les de l'anterior exercici que porten la inscripció de l'any 1922.

PRO-INFANTS

Solars per a Parcs Infantils

Per tal d'expandir l'obra de Parcs Infantils que amb tant d'èxit sosté la Junta de Protecció a la Infància des de l'any 1912, ha acordat fundar-ne d'altres en diverses barriades d'aquesta capital.

Al dit efecte, necessita adquirir solars a propòsit amb part d'edificació o sense, per tant, rebra proposicions a les seves oficines, Passeig de la Duna, 3 bis, instal·lant aquestes noves institucions allí on es trobi solar apropiat.

Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona

Als telegrams que els adreçà fa pocs dies la Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat han contestat els presidents del Consell de ministres i ministres de Foment i de Finances amb les següents:

Del president del Consell: "Li acuso rebut del seu telegrama d'haver i en resposta en plan manifestar-li que el problema del Marroc constitueix la preocupació màxima del Govern, el qual orienta la seva política d'acord amb la realitat nacional en el doble aspecte d'opinió pública i de situació econòmica. El salutà."

Del ministre d'Hisenda: "He rebut el telegrama que en nom d'aquesta Cambra m'ha adreçat. Agrai. En complaer en manifestar-li el meu propòsit de fer el que sigui possible des del càrrec amb què m'ha honorat S. M. en favor de l'economia nacional."

Del ministre de Foment: "No dubin que en tot moment pensaré en Barcelona i treballaré per als seus interessos, amant com sóc de la seva prosperitat."

Qui serà designat governador?

Amh tot i els dies que la plaça es troba vacant, és un fet que el Govern d'Espanya no ha trobat encara substitut al senyor Portela.

Segons les nostres notícies no és que manquin aspirants al càrrec de governador civil de la província de Barcelona, però sembla que són tants, que els mateixos ministres es barallen i renyenen entre ells.

Per salvar la situació el cap del Ministeri n'ha fet l'ofertament: als senyors Cala, González Echegarai, Avel·lan i fins diuen que al senyor Pich, amb resultat negatiu sempre.

S'assegura, però, que s'estan fent actives gestions per tal que finalment, accepti el magistrat senyor Avel·lan, el qual darrerament estigué fent la inspecció de Tribunals en aquesta ciutat.

Els Teatres

BOSC

Amb l'òpera "Carmen" va debutar la celebrada cantant Elena Fons.

Fa ja molt de temps que començem la interpretació que aquesta intèl·ligent artista dona a la protagonista de la bella obra de Bizet; amb justícia li ha valgut molts aplaudiments dels públics de tot arreu on se l'ha sentida, així com els falaguers comentaris de la crítica.

Avui en dia el poder dels anys es deixa sentir en la seva veu; no obstant, sap defensar-se bràvamant, assolint vitòries moments brillants que ens recorden l'excel·lent contracte d'altres èpoques.

L'actriu segueix essent la mateixa. Elena Fons encarna amb gran encert la "sauvage" cigarrera sevillana imaginada per Prosper Mérimée. Té molt ben estudiada el personatge i sep donar plasticisme a la figura i expressió al gest. Ens plaqué, sobretot, al primer acte.

El públic tingué per a ella afectuosos aplaudiments durant tota l'obra, celebrant el seu domini de l'escena i del personatge.

El tenor senyor Saldaña també es distingí encertat en la part de Don José; de les obres que porta cantades al teatre del Bosc, indubitablement "Carmen" és l'obra que va millor a les seves facultats. La romança del segon acte fou dita amb molta expressió i potser el públic no aplaudí tot el que havia d'aplaudir.

El senyor Vallès feu un bon Escamilló; igualment la senyoreta Montcalvo es deixà sentir amb gust en el paper de Micaela.

Orquestra i cors discretíssims. L'òpera de Verdi, "Otello", tingué una interpretació acceptable.

El protagonista fou a càrrec del tenor Samper, que es mantingué en un terme discret. El seu Otello es ressentí qualsevol manca d'estudi del personatge, no donant-li la necessària brillantor teatral que requereix en l'òpera. L'artista posseïa una veu extensa, però no suficientment elevada encara. Així i tot se l'aplaudí en els moments culminants.

Yago fou representat pel bariten senyor Fuster amb discret encert i el mateix es pot dir de la senyoreta Guàrdia en el paper de Desdemona.

Tota la resta força mediocre, cosa que es comprèn, tenint en compte la variació de l'espectacle al teatre del Bosc.

En la vetllada d'arribà dimarts, a la pista del Novel·lats foran la seva presentació els artistes "E. Z. Lee", que faran emocionants treballs de farsa ventall. Per al proper dijous, tercera vetllada de moda, estan anunciats "Els quatre Varretts", els viciats còmics "Robins" i els set saltadors "Tiro Riffi", que han estat admirats en els grans cirques estrangers.

CONTRA LA IMMORALITAT

LES ARREJES PROTESTES

Ahí a la nit va estar una nombrosa comissió d'artistes de varietats a visitar el governador interí, per tal de protestar del que està succeint en alguns "musicals" del Paridol, on s'ha arribat al desenrè més ignomínic i repugnant.

Aquests espectacles, que fan enorgullir a tots els homes que tenen vergonya menys als comissaris de policia que els toleren, es causen que es trobin sense feina una gran part d'artistes que no volen sucumbir a les

exigències del despropisats empresaris, alhora que altres establiments del Centre de la ciutat on no s'ha volgut arribar mai a aquests escàndols, no volen actuar per por a la "competència" que se'ls fa.

La comissió pregà al senyor Vera que posés terme a tots aquests abusos.

Les sardanes

FOMENT DE LA SARDANA

Dijous, dia 13 del que som, a les 10 de la nit, el Foment de la Sardana de Barcelona celebrà una ballada de sardanes al carrer de Salva, a càrrec de la molt aplaudida cobla Barcino.

Crònica Judicial

SALA DE VACANCES

Furt.—Per falta de proves, el fiscal va retirar l'acusació contra el processat Francesc Gràcia Mucillo, acusat del furt d'un rellotge a Joan Altes, a la plataforma d'un tramvia de la línia d'Hostafrons.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

Un oral per lesions contra Josep Pérez.

El lector diu...

LA TRIPLE ALIANÇA

Sr. Director: Apropriadament l'onze de setembre, en la qual data se celebrà la primera reunió dels representants nacionals de Catalunya, Galicia i Catalunya, de la qual segurament n'edirà la següent una que precipitarà el desenvolupament de les llibertats patries, encara que és un deure de tot nacionalista enviar-li l'adhesió per mitjà d'Avui Catalana.

propulsió de la idea, a l'objecte que pugem demostrar als nostres germans gal·les i bascs la simplicitat que per aquest acte sentim els catalans.

R. Cavallé.

FANALS

Sr. Director: Davant del restaurant "Refectorium", a la Rambla del Mig, hi ha, des de la fundació d'aquest acreditat establiment, un fanal de ferro forjat de molt mal gust, d'estil Nin Gurrerri, i que fins i tot vol ésser xindol. Es es forma de teiera, tal vegada gòtic, amb dues banderoles indicadores del restaurant en qüestió i del port. La una porta la inscripció "Al Refectorium", l'altra diu "Al Mediterrani".

Davant d'una joieria del Passeig de Gràcia, xamfrà a Diputació hi ha altres dos fanals estranyíssims, els quals ningú no sap el que signifiquen. No hi hauria manera de suprimir aquestes coses pintoresques, tan detonants en la seriositat indispensable de la via pública?

Josep Oriol Palau.

DE LA BARRIADA DE LES CORTS

Sr. Director: Creiem els veïns de la barriada de Les Corts que l'Ajuntament se n'hauria de preocupar no xic més; no sabem que hi ha cap més barriada que sigui tan deixada de la seva mà. Tan sols perquè un home s'ha ficat a fer detalls d'algunes de les seves més oblidades: En primer lloc haig de fer constar que la barriada de Les Corts no ha tingut mai un dipòsitari. N'hi ha

via un al carrer d'En Vallespi, que era el que servia per Sans i Les Corts, però no sabem per quins set nous, encara que se suposa que per establir (2) fou tret aquest dispensari i traslladat a l'Alcaldia d'Hostafrons, des d'on nosaltres hi tenim mitja hora. És a dir, així que en un cas urgent aquell dispensari no ens serveix de gran cosa, perquè un cop arribarem allà, passaria el d'aquell que, quan era mort el còndregueren. Respecte als carrers, nosaltres ens n'entengem una mica quan s'acosten eleccions, i després ja no se'n recorden més, restant intrantsables. Un dia, però, va córrer la notícia que amb càrrec a la dècima ens arranjarien la plaça de l'Església, però per ara... tots bons.

I n'hi ha tantes de cosetes que podrà detallar que fins poder em faria pesat, però només demanem una cosa: que el senyor tinent d'alcaldia de l'actual districte III s'hi fixi i pot ésser que resti convingut.

Jaume Munné.

L'ETERNA MORDACA

Sr. Director: A uns quants amics al cafè del Tivoli va passar-nos l'altre dia un cas xocant. A la taula tocant a la nostra hi segué un determinat element, juntament amb dos amics seus. La nostra conversa voltava damunt els fets ocorreguts recentment al Marroc. Com si qui a més de cridar amb veu alta les nostres paraules eren a part de justes, atacs, el determinat element de referència prenia a un dels seus amics que ens cridés l'ordre, a fi que canviessin tot seguit de tema.

Un de nosaltres va respondre que com que la conversa girava en torn de fets polítics, invítavem al dit element a disposar-se a prendre-hi part, ja que les nostres censures, a més d'ajustar-se a la veritat, resultaven molt menys febles que les fetes per la Premsa aquests dies, i per tant, que abans d'imposar la feina de fer callar a tots els periòdics que d'aquests fets parlessin, no sense significar-li el resultat que d'aquesta tasca obtindria.

Fetes aquestes manifestacions i invitant-lo altra volta a la nostra reunió, varem continuar la nostra feina com si res no hagués passat.

No li sembla, senyor director, que aquests determinats elements siguin molt inoportuns al cas?

Josep M. Prat.

Sr. Director: Amb gran pena he comprovat que molts catalans (i això que s'esmercen en parlar bé), tenen el mal costum de dir encara amb el mot espanyol el pronom personal jo.

I tant senzill que és expressar-ho en català.

Una paraula tant bonica com és aquesta de jo el prenom en la primera persona del singular amb català i que la diguin amb una llengua que no és la nostra, amb una llengua estrangera, que és mateixos que la diuen se'n demana vergonya de parlar-hi quan se tenen necessitat.

Fills de Catalunya, si voleu fer una llengua ideal amb la teoria, parlem en català; diguem tots els mots amb la nostra formosa llengua, posant-hi els cinc sentits per dir-los amb la llengua de la nostra terra.

Ahans de fer servir les paraules de la boca, posen en ment en les que volen dir són espanyoles o nostres.

Catalans, posau el vostre sentiment possible per parlar bé. És el més important d'una llengua.

Així és que si seguim q'assagant, la llengua catalana, la nostra, la dels catalans, serà una de les més boniques de la terra.

J. M. Duran Ginosa

L'ONZE DE SETEMBRE

Sr. Director: El portar una corona a canvi d'un augment als Marins catalans de 1914 és un acte de valor moral i no material. Per consegüent no arriem que els que hals recollien en sostingueren, poguessin per exemple un canvi per fer dignitat, acte es podien dividir en dos parts: la de la forma social i una part, la més petita, per adquirir un canvi i facer ofrena als marins. Tanmateix, la més grossa, es pot dir que és la digna Associació de Marins catalans, preparada de catalans. D'aquesta manera a l'ensenyament que s'ha donat als marins, faríem patria d'una feina pràctica.

J. M. B.

BARCELONA O GRATA LLOPS?

Sr. Director: L'altre dia al Paral·lel em van ferir les orelles crides estridents, llavors per dos xerraires, els quals, instal·lats en els dos angles oposats de la plaça que forma la unió del carrer d'Albani i Dorrell amb el Paral·lel, damunt d'un cotxe de llanternes, pregonant llistes d'adverses. Un d'ells, que veia que es feia dir "Doctor Guardiola", es llançava als ciutadans, fins a l'extrem de posar una negra i apodada vela, seguida per dos jals lligats a les boles del cotxe, i lligada per dos cordells no gaire segurs a una part, amenant així la seguretat dels ciutadans que passaven, puix que al més petit, es donat pel cavall carria la debilitat i l'instabilitat barreja sobre les costelles dels passavolants o dels badocs que l'escoltaven.

Tot això, junt amb el soroll harmònic (?) produït per uns proxims caçollets, el tibat d'uns gitanos, que amb un munt de cançons i uns tonyins, que s'entendien prop d'alt, donaven al Paral·lel tot l'aspecte d'una fira de poble o d'un soc del Marroc.

Albert Jansà

CRONICA SOCIAL

EL CONGRES SINDICALISTA DE MANRESA

Dien d'aquella ciutat que s'ha posat terme a les sessions del Congrés celebrat pel ple de la Confederació Regional del Treball (Sindicats Unics) i al qual hi ha assistit representants de quasi totes les poblacions de Catalunya.

Entre altres afers d'ordre intern i referents a la marxa de l'Associació, s'acordà traslladar novament la residència del Comitè "Regional" a Barcelona.

També fou acordat que una comissió d'obres de l'art fabril i qualsevol altra que el senyor tinent d'alcaldia de l'actual districte III s'

Durant tota la nit continuà l'entusiasme patriòtic que regnà tot el dia.

L'11 de Setembre

A. N. VERDAGUER

El propòsit d'aquesta diada se celebra, organitzada pels veïns del carrer del Portal Nou, una vetllada en homenatge als màrtirs de Catalunya de 1714.

Després de l'execució per la cobla catalana de quatre sardanes sardanes, l'Esport de Dansaires Verdaguers, dansa amb una interpretació molt acurada, les següents danses populars catalanes: "Dansa", Castellersol; "L'horeu Riera", Pallars; "Ball de muntanya", Fogaroles; "Ball de gitanes", Penelles.

Assolint un altre èxit als molts aconseguits per aquests dansaires.

Finalment es dansa la sardana del mestre Morera, "La sarda espina", finalitzant la festa amb força mostres d'adhesió als que procuren la llibertat de Catalunya.

L'ASSOCIACIÓ D'ESTUDIANTS DE LA UNIVERSITAT NOVA

El Consell directiu d'aquesta Associació demana als socis vulguin acompanyar-la a portar un ram de coure de Montserrat al Monument a En Rafael de Casanova, trobant-se avui, a les onze del matí, a la Plaça Urquidona davant de Correus.

ESPLUGA DE FRANCOI

Els patriotes d'aquesta vila envien al monument d'En Rafael Casanova dues fermes coronas, una del perillós "El Francoi" i l'altra dels nacionals esplugues.

"El Francoi", ultra trametre la corona, dedicarà el número que sortirà el dia 11 als màrtirs de la Pàtria, el qual número contindrà bells gravats i patriòtics articles al·lusius a la diada.

L'AJUNTAMENT DE SENANT

L'ajuntament de Senant també farà present d'una branca de roure amb una llançada catalana.

FOMENT DE LA SARDANA DE BARCELONA

Aquesta entitat prega a tots els sardanistes i nacionalistes que vulguin acompanyar-la a l'acte de fer ofrena de la corona als màrtirs de Catalunya, es trobin davant la Casa de Correus de la Plaça del Bisbe Urquidona, de la una a un quart de dues de la tarda.

També ens assabenta que ha estat delegada per l'Agrupació Sardanista d'Esplugues de Llobregat i per la Societat Sant Jaume, de Premià de Dalt, per portar-hi les coronas que embuixen entitats ofrenes als màrtirs de la Pàtria.

LA COBLA BARCINO

Sabem que, com cada any, la renomada cobla Barcino retrà el degut homenatge als màrtirs de Catalunya, executant davant el monument a Rafael Casanova la sentida sardana "Per tu ploro", de l'immortal Pep Ventura, exemple que ens porta a veure imitats per les altres cobles barcelonines.

ELS OBRERS NACIONALISTES

Un grup de treballadors dels tallers Albareda han pres l'acord d'aurar celebrant a retrò homenatge al conseller en cap Rafael de Casanova, portant una corona al peu del monument.

JOVENTUT NACIONALISTA OBRERA DE BARCELONA

El Consell de govern de la Joventut Nacionalista Obrera de Barcelona, adreça a Acció Catalana, la recordat fer acte de presència a totes les manifestacions patriòtiques que se celebraran avui amb motiu de commemorar la pèrdua de les llibertats de Catalunya, recomanant, per tal efecte, no deixin de concórrer-hi tots els seus socis.

"VIDA CATALANA"

DE L'HAVANA

Vida Catalana, la revista dels catalans de l'Havana, ha delegat al nostre company Carles Soldevila perquè representi la daga una corona al peu del monument del conseller en cap, Rafael de Casanova.

ELS DE MONTBLANC

Una Comissió de Montblanc, en representació dels pobles de la Conca de Barberà, portarà a Festa del conseller Rafael de Casanova dotze coronas de les inscripcions corresponents de cada entitat.

Tots els que vulguin acompanyar la dita Comissió poden reunir-se a la una de la tarda a la font de la plaça d'Urquidona, entre Ronda de Sant Pere i Claris, d'on directament aniran a retrò homenatge al gran patriòtic defensor de les llibertats de Catalunya.

EL CASAL NACIONALISTA GUINARDORENC

El Casal Nacionalista Guinardorenc celebrarà avui els següents actes: Soledat col·lectiva del Casal, a les 12.30 de la Plaça d'Urquidona, de la Junta directiva, Comissió d'Acció política i gran nombre de socis, a l'objecte d'oferir al màrtir de la llibertat de Catalunya un ram de coure i flor amb llançada, barrada, i un altre als que jauen al fossar de les moreres.

Nit a les deu, vetllada patriòtica al saló d'actes del Casal, amb parlaments per eminents oradors i socis, lectura de poesies, etc., etc.

EL PERSONAL D'IMPRESSA DE "LA PUBLICITAT"

El personal d'impressia de LA PUBLICITAT aquest matí durà un

ram de flors al monument d'En Rafael Casanova.

LA JOVENTUT NACIONALISTA "LA FALC"

Com cada any, avui la Joventut Nacionalista "La Falc" portarà una corona al monument d'En Rafael de Casanova.

Hom prega als socis que no hi manquin per tal que la Comissió sigui ben nombrosa.

ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

El Consell directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana portarà, avui, dia 11 de setembre, una corona al monument d'En Rafael Casanova, seguint el patriòtic costum de cada any.

La comitiva sortirà de l'estatge social, carrer dels Arcs, núm. 1, pral, a les dotze del matí, pregant als socis que vulguin acompanyar-la, que hi siguin a la dita hora.

LA VETLLADA PATRIÒTICA

Promet ésser veritablement un èxit aquesta vetllada que se celebrarà avui al teatre Victòria, a profit de les associacions catalana de Beneficència i Protectora de l'Ensenyança Catalana.

El programa ha estat augmentat amb el concurs d'un grup d'espaioladors, que venen expressament per fer-nos conèixer, algunes típiques danses de Bascònia.

La Comissió organitzadora ens prega que recordem que la funció d'aquesta vetlla començarà amb tota puntualitat, car altrament no seria pas possible d'executar tot el programa que s'ha anunciat.

ELS NACIONALISTES D'AGRAMUNT

Aquest any, per primera vegada, els nacionalistes d'Agramunt duran una corona (una falc de ferro guardada de flor) al monument d'En Casanova.

Representaran els patriotes de la catalaníssima vila d'Agramunt els senyors Eduard Puntí i Ramon Viladot.

La falc ha estat guardada per les senyores nacionalistes de la vila Rosa Falguera, Ramona Mussoles, Teresa Mir, Magdalena Escolà i Isabel Orobí.

UN PREC DE LA COMISSIÓ

La Secció Permanent de Propaganda del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria recomana en gran manera a totes les entitats i particulars que en portar l'ofrena de coronas, ramells o branques al monument de l'Heró, se serveixin lliurar una tassa o un paperet amb el nom de l'entitat o del particular, per tal de facilitar-ne i assegurar-ne el recompte, sigui per utilitzar-lo la premsa, sigui per fer-ho constar en l'arxiu de la Comissió.

JES ADHESIONS

Els treballs de la Comissió Executiva s'han vist coronats pel més esclatant èxit. Són a centenars les lletres que diàriament ha rebut l'esmentada Comissió. Unes d'adhesions, altres encarregant coronas i rams, altres assabentant la de l'organització d'actes patriòtics, altres denunciant dades i manifestos de propaganda, etc., etc. És impossible, de moment, detallar-ho, perquè continuem, tot plegat, un plec en extens voluminos. Caldria emprar moltes hores per desxifrar-ho i seleccionar-ho. Quan s'hagi fet així, hom podrà veure la importància que Catalunya ha donat a l'Onze de Setembre d'enguany.

EL CASAL CATALÀ DE PERPINYÀ

Unes notes cospades a l'atzar, de les moltes que consten en l'arxiu de la Comissió Executiva ens plau publicar:

El Casal Català de Perpinyà ha tramès una magnífica llançada barrada perquè vingi amb una corona signi portada al peu del monument.

El mateix Casal ha organitzat una gran festa patriòtica en la qual prendrà part, ultra diversos compatriotes rossellonesos, el doctor Riera i Puntí, el qual donarà una conferència sobre "La pèrdua de les llibertats de Catalunya".

ELS VALENCIANISTES

El periòdic valencianista "El crà de la muntanya", de Vilafamés, ha tramès a la Comissió una valenta lletra adreçant-se de tot cor a l'homenatge.

A REUS

La Joventut Nacionalista Republicana de Reus celebra una vetllada commemorativa a la qual prendran part, a més a més d'elements nacionalistes de la localitat, representants d'agrupaments de patriotes forans.

LA J. N. "ACTUACIÓ"

La Joventut Nacionalista "Actuació", del Clot, ha organitzat una vetllada en commemoració de l'Onze de Setembre de 1714, que consistirà en una dissertació del fet històric, lectura de poesies i parlaments.

ELS AJUNTAMENTS DE CATALUNYA

L'adhesió dels Ajuntaments de Catalunya consistirà també una de les notes més importants d'aquesta memorable celebració patriòtica. Entre els darrers adherits figuren els de la vila d'Arbús, Igualada, La Bisbal, Cornellà del Llobregat, Puigverd de Lleida, Sant Pere de Ribes, Sant Feliu de Guíxols, Tàrragona, Molins de Mar, Figueras, Sabadell, Sant Vicenç dels Horts,

Tarragona, Sant Boi del Llobregat, etcètera: Molts d'ells vindran en comissió portant ofrena al peu del monument.

A MOIA

La vila de Moia solemnitzarà la Diada Patriòtica amb els següents actes: Ofici solemne en honor dels màrtirs de la Pàtria; homenatge a En Rafael Casanova, amb ofrena de coronas, parlaments, cant i sardanes, himne dels Pomells, i un gran miting d'afirmació nacionalista.

EL MANIFEST DE LA COMISSIÓ EXECUTIVA

El manifest publicat per la Comissió Executiva ha estat repartit per moltes entitats de Catalunya. Malgrat el tiratge extraordinari que s'ha fet del dit manifest, no ha pogut acontentar-se el sentit de comandaments rebudes per la Comissió. A continuació el publiquem per ajudar a difondre'l. Diu així:

"Catalans: Cada any la commemoració dels Màrtirs de la Pàtria pren una major grandesa popular. A mida que la consciència nacional de Catalunya va desenvolupant-se, en el cor de les multituds patriòtiques, cada dia més densa, s'estén i s'intensifica el record d'aquells herois que feren el darrer esforç per evitar a la Pàtria l'esclavatge i la vergonya en què ha viscut unes centúries, en què roman encara.

"Enguany la Commemoració Patriòtica de l'Onze de Setembre tindrà una solemnitat mai vista. Ja no sols serà Barcelona la que retrà als seus immortals defensors l'homenatge degut a la seva gloriolosa memòria, sinó que en totes les altres poblacions de la terra nostra, i fins a l'estranger, els bons catalans dedicaran a aquells homes simbòlics i a la llur gesta històrica una serena recordança, que serà allora afirmació de la pròpia consciència nacional.

Acte despullat de tot caire partidista i de tot baix interès de grup, tots els bons patriotes tenen el deure de sumar-s'hi i de contribuir-hi amb la seva presència personal a tots els actes recordatoris.

Amb la civilitat característica del nostre poble, tots els catalans conscients de la pròpia personalitat i defensors dels drets imprescriptibles de Catalunya a reivindicar la seva, han de fer en tal dia afirmació plena i robusta de la voluntat nacional indestructible que lliga les generacions actuals amb les que tingueren la dissort de veure la pèrdua de les llibertats del nostre Poble, però es guanyaren la glòria de morir en la llur defensa.

Als catalans, doncs, de tots els estaments i de totes les terres ens adreçem, per demanar-los que en l'Onze de Setembre d'enguany retin homenatge viril als herois de l'any 1714 i ajuntin el record pietós la ferma voluntat de reivindicar la seva santa memòria, complint llur darrer comandament de defensar, fins a morir, la Pàtria Catalana, gloriosament renaixent.

La Comissió organitzadora de l'Homenatge. Barcelona, setembre de 1923."

A os Gallegos de Barcelona

Hoxe com totes sabedes, celebra a Pàtria Catalana o Homenaxe de fèdpl-os anos, mais iste ano terà iste homenaxe un caracter verdaieramente xurdiu.

Este ano, e n-iste dia vai ficar constituída a triple alianza, e os delegados gallegos que deude a nosa terra viñemos a contribuir a grande obra, non podiamos deixar de adreir a nosa ofrenda ao mártir da causa Catalana, Casanova.

Nós os Gallegos que de este honrantes aos nosos grandes homes, Carros, Pondal, Murguía, Lamas, xantamente con aquelas donas que se chamaron Rosalia de Castro e Concepción Arenal, non podemos esquecer que no momentos de Rosalia, penduran valiosos coiros que as mans piadosas dos nosos irmans Cataláns levaron en solenes pelnegrinacões nas que figuraban os persoceiros mais representativos de Catalunya.

Iste doula de gratitudde que o povo Gallego lña contrainda con Catalunya, eslamos hoxe na obriga de devolver e por iso e que deude eslas valentes columnas a representacão Gallega que eijus se atopan, as Irmandades da Fala e Irmandades das Nazionalistas Gallegas fan unha solemne chamanda, tan solemne como o auto require, ans Gallegos residentes en Barcelona para que como an solo home xuntense a vñda da bandeira das Irmandades da Fala que na manifestacão figurará, para ir en solemne procesão a o momento de Casanova, na que depositaremos un ha sinxela Coroa de frolas, que eu ben quixira fose de bronce para que o tempo non se encarragara de murchar a nosa ofrenda.

Gallegos, sumpride co-voso deber para que no dia de hoxe xuntandose podamos demostrar aos nosos irmans na causa que tamen nos corazonos nosos latexan as mesmas arelas de redenzão que eles cobizan.

Terra a Nosa! Punto de reunión: Acció Catalana, Trafalgar, 14. A unha en punto.

Fernando Zamora

Pol-as Conzistas,

Vetllada en commemoració de l'onze de setembre a Montblanc

Important conferència d'En Manuel Massó i Llorens

Diuenge se celebrà a Montblanc, la capital de la Conca de Barberà, un acte en commemoració de l'onze de setembre, organitzat per la Joventut Nacionalista.

L'acte se celebrà a la sala de la Joventut Nacionalista, que estava plena de gom a gom.

La vetllada se celebrà a les deu de la nit, component-se el programa de dues parts.

Ocuparen la presidència el diputat de la Mancomunitat senyor Massó i Llorens, el P. Zacarias de Llorens, l'alcalde de Montblanc senyor Joan Poblet, el secretari de la Joventut senyor Josep Maria Poblet i el director dels Pomells de la població.

Obriren l'acte els pomellistes Maria Torrelles, Maria Puigades, Joan Foguet, Ramon Joan Casas, Pere Mestres i Narcís Gubert, els quals recitaren poesies patriòtiques; cal esmentar que la poesia que recità En Narcís Gubert, "Pàtria meua", era escrita per ell. Tots foren molt aplaudits i felicitats.

El P. Zacarias de Llorens, O. M. G., digué un breu parlament explicant, amb eloqüentíssimes paraules, la importància cabdal que tenen els Pomells de Joventut, car ells han de portar la fe religiosa que dona més força al patriotisme. Fou, també, molt aplaudit.

Després, abans de la conferència del senyor Massó i Llorens, es feu recaptar per al company Joaquim Delolós i Dols i per a l'obra benèfica "Pavelló d'Infants de Catalunya" de l'Hospital de Sant Pau.

LA CONFERENCIA

En Josep Maria Poblet, secretari de la Joventut Nacionalista, presenta, amb escaients paraules, al diputat de la Mancomunitat senyor Manuel Massó i Llorens, explicant tota la seva valentia i decisió pel catalanisme i l'obra que porta feta en aquest sentit.

En Massó i Llorens és ocaional en començar a parlar. "No podia negar-me—digué— al convit que se'm va fer per a venir a commemorar la diada de l'onze de setembre de 1714 a Montblanc.

L'estar entre vosaltres avui m'ha fet pensar a prova la vostra activitat nacionalista. He vist el vostre entusiasme; he escoltat les veus blanques de les nenes i les simpàtiques dels vostres pomellistes; he sentit la paraula brillant de P. Zacarias de Llorens; he vist amb satisfacció un jove poeta nou. L'onze de setembre—alegi— té per nosaltres una cabdal significació. Catalunya perdé les seves llibertats perquè havia perdut la seva ànima nacional; avui no les ha recobrat perquè encara no ha recuperat aquest esperit. És veritat que hem avançat en el camí d'aquesta reconquesta, però encara no és tot, encara hi han molts indifferents que cal conquerir.

Després definí el concepte de pàtria i com enlèn que han de servir-la els seus fills; definí amb aquest motiu les característiques de l'actuació de l'home d'Acció Catalana, que no volen discutir amb l'Estat espanyol, refusant tota política de col·laboració, tota vegada que els homes més ben preparats del camp regionalista han confessat l'hostilitat villosa dels homes de les conxorxes polítiques de Madrid a tota concessió a Catalunya.

Cal—va dir el senyor Massó i Llorens—ésser separatista per raons de dignitat col·lectiva per a salvar la riquesa catalana i per a donar a la nostra terra.

Per a definir les raons de dignitat, demostrant com Catalunya no podia ésser una terra assimilada a terres mortes, ni podria acceptar la burgesia i l'oligarquia de l'Estat espanyol. Per a demostrar que calia defensar la riquesa catalana, comentà la imperfeció dels serveis públics de l'Estat.

Després, afegí: Perdes les colònies, l'Estat espanyol va imposar als seus subdits la reforma tributària de Vila Verde. Espanya havia tingut el seu pas passat 51 anys de guerra per terra i per mar; totes elles acabaven amb derrotes i pèrdues. Però després de vuit anys de pau, de "genio de la raza", va tenir la pensada d'oixampra el territori d'Àfrica per comprar terres de conreu a 30 pessetes l'hectàrea i a poder-se'n d'unes mines de ferro.

El militarisme, desenganyat per les derrotes, va salvar la dignitat de l'exèrcit amb la llei

de jurisdiccions, i per fi de compte, amb nova psicologia germànica, va preparar-se com si hagués de venir una gran guerra, amb una plantilla de 475 milions. El sacrifici imposat per la reforma de Villaverde era inútil. Calia fustegar de nou el contribuent.

El pressupost tradicional de 700 a 800 milions, va passar a 3.048 milions, més de 144 pessetes per habitant. Des de 1867 a 1921 el recàrrec de contribució ha estat de 420 per cent, i de manera tan complicada, que cal una taula de logaritmes per passar d'una tarifa primitiva a una taxa actual.

Les tres "provincies" basques paguen 1.000.000 pessetes, per virtut de concert, que no admet sobrecàrrecs. I Navarra no pagant contribució industrial, no han de suportar la llei del timbre i no estan obligats a portar llibres de comptabilitat.

En canvi, els altres pobles han de suportar les càrregues següents:

Interessos del deute, 531 milions; interessos al Tresor, 180'; altres compromisos de deute, 141; total 852'2 milions.

Deute flotant: 3.077 milions, més 500 milions de la darrera emissió de bons. Deute públic en gener de 1917: 9.305 milions; ara, 15.000 milions.

Amb aquest deute, tots els serveis no poden estar piljor. Tots hom paga igual? Catalunya és la víctima. Barcelona pagava l'any 1912, 100 milions. Ara paga pels conceptes que figuren l'estal mensual de la Subsecretaria de Finances:

Per 15 conceptes, 310 milions; per la recaptació de tabac, 56 milions; per la recaptació del timbre, 34; per la de la Rifa, 40. Total, 440 milions.

Les 682 empreses de transport, el que recaptan a Catalunya ho paguen a Madrid, i així mateix moltes Societats que hi tenen sucursals. Cal comptar els recàrrecs de tributació i els beneficis de la sucursal del Banc d'Espanya.

En xifres globals aproximades, Barcelona paga 460 milions, o sigui el 20 per cent de la total recaptació de 2.330 milions de l'Estat espanyol. No estan inclosos les xifres que es queden a les Duanes de Port-Bou i Barcelona.

A la "provincia" de Barcelona l'Estat gasta en serveis d'utilitat pública uns 40 milions; comptant-hi la propostió de serveis generals de guerra, marina i administració local, puja la xifra a 100 milions.

La brometa d'ésser subdits espanyols ens costa, doncs, un milió de pessetes diàries, que llancem per la finestra.

Els crèdits oberts per les sis sucursals del Banc d'Espanya a Catalunya l'any 1922 foren de 462 milions; el concepte corrent d'efectiu és de 3.998 milions i el saldo de 30 de desembre era de 295 milions. La major quantitat d'Espanya, o sigui 118 milions, sense interessos, per sobre del capital del Banc.

Anem a veure que paguen les altres "provincies", comparant-ho amb Barcelona:

Barcelona, 7.000 quilòmetres quadrats: 460 milions; 66.000 pessetes per quilòmetre quadrat. Badajoz, 21.800 quilòmetres quadrats: 183 milions; 840 pessetes per quilòmetre quadrat. Logroño, 5.000 quilòmetres quadrats: 8'6 milions; 1720 pessetes per quilòmetre quadrat. Barcelona, doncs, paga com 33 "provincies".

La guerra del Marroc, a l'any econòmic 1921-22, en el qual el pressupost fou saldat amb 1.140 milions de déficit, va costar 1.570 milions. Aquest déficit s'annulla a la gran massa de Deute.

Acabà En Massó i Llorens en definir l'amor profundament català que debem a Catalunya, encoratjant la joventut nacionalista de Montblanc a seguir com fins ara amb valentia i fermesa la tasca d'alliberació de Catalunya, sense desviar-se del camí de l'ideal de veure la llibre com era abans de la data luctuosa de l'onze de setembre de 1714.

Una Varguissim a vació coronà la conferència del diputat de la Mancomunitat, el qual fou escoltat amb moltíssim d'interès.

DE CATALUNYA

LLEYDA

Conferència de N'Eduard Sagarra

Disabte passat, a la don de la vetlla, donà l'anunciada conferència l'Eduard Sagarra, secretari general del

Grup de Serrallers i Ferrers de Barcelona, sobre el tema "Els ferros nacionals", al saló de sessions de l'Ajuntament d'aquesta ciutat.

Començà el conferenciant exposant l'impuls que havia sentit en tenir ocasió de celebrar-se a Lleida una Exposició d'art de metall d'En Pere Corberó, per donar-hi una conferència que vingues a remarcar la importància que en la nostra terra havia tingut el ferro.

Actri que el tema no era destinat exclusivament a tractar la qüestió des del punt de vista artístic, sinó que anava de ple al camp polític en l'aple sentit de la paraula.

Sentà com a epígrafe a descorollir el que a l'oponència en el terreny polític d'una nació s'hi descorollia correlativament una intensificació d'art, cristallitzant en un sistema característic, que esdevé estil nacional. I la subsegüent premisa que a tota intensificació artística ha d'haver de col·laborar-hi una major exposició política.

A la nostra Catalunya té lloc aquest en les germanats d'arts i oficis, exdevingudes després d'oficis, acaben per consistir els Gremis que tanta importància tingueren en la vida social i econòmica de la pàtria en els temps de la seva llibertat.

Començaren les conferències per atendre els companys en cas de malaltia, acompanyar la família en els moments de la mort, establir després les regles per les quals havien de passar els que volien aconseguir el títol de mestre, donaven disposicions per respectar-se mútuament els hàbits i aprenents, vigils en la execució dels treballs dels gremis i en les seves darreries fins a interessar-se per l'adquisició de les primeres matèries.

Les arts del foc, sota l'advocació de Sant Eloi, tingueren a Catalunya diverses ordes, agrupant-se en alguns indrets els argenters, serrallers, couers, dauradors, pedrers, etc., espasers, calderers, traguers, etc.

La primera ordes del Gremi de Barcelona fou donada pel rei Pere III el 10 de maig de 1350, i següeren en diferents indrets, Gremis semblants; adme en estendre Catalunya les seves conquestes, trobem precises vestigis i ordes originals a Saragonya, on són conegudes les que foren establides a Caler en 1643 redactades en el més pur català.

Entrant a la història de Catalunya començà per projectar la campanya forjada que existia al Museu episcopal de Vich i que següentment serví d'inspiració a mossèn Cinto perquè l'atribuís en el cent V del Catàleg com una de les obres de Sant Martí.

Deixant els temps de la Catalunya heroica, es donaren projeccions de diferents reixes romàniques que es troben a la nostra terra, existint-ne de semblants a la Catalunya francesa, i al Nord d'Espanya.

En les darreries del segle XV i començaments del XVI pot apreciar-se el gran màxim de puresa en l'estil netament català en el ferro, els ferros gòtics, donant-se la visió de la reixa de l'altar de Sant Sebastià i Santa Tecla, de la Seu de Barcelona, construïda a despesa del canonge Soria en 1501.

El ferro artístic de Catalunya es distingeix per l'elegància i senzillesa, així ho pogueren apreciar amb la projecció d'un ferro de bató existent a Reus i la reixa de la casa "Parre de les Torres", de Serrallers (Banyoles).

Esmentà el ens hui que representa el bató que porta la data de 1787 i es troba encara avui dia col·locat en la casa número 61 del carrer del Curme, d'aquesta ciutat, i que se suposa obra d'un estranger, segurament francès, instal·lat a Lleida.

Al revés el sentiment patriòtic, l'impuls dels Jocs Florals, després l'art del ferro, assenyalant com a data històrica l'obra que En Guald fà a la casa del comte de Güell al carrer de l'Assolador.

En els moments presents ens trobem en

La conferència d'En L. Nicolau d'Olwer

(Continua de la plana primera.)

Cal aprendre les lliçons de la història. No crec en la fatalitat dels fets històrics; però hi ha en ells lliçons que cal no desaproveitar. La causa de la pèrdua de les nostres llibertats, és que quan fou atacat cada un de nosaltres, no s'aixecaren els altres pobles per protestar. No hi hagué solidaritat. Les altres nacions esgrogrenen el pit i alce, sense tenir en compte que l'atac a una d'elles era l'amença, quan menys, a totes les altres. Si quan es produí el primer atac hi hagués hagut aliança no ens veuríem en l'estat en què ens trobem.

Es simbòlic que realitzem el primer acte d'aliança en el mateix dia que es commemora la perduda de la llibertat de Catalunya. A Catalunya, a principis del segle XVIII, ens trobarem sols, sense l'ajut de les grans potències; sense un acte de solidaritat per part dels altres pobles de la península.

Un segle i mig més tard, els bascos eren també vençuts en les mateixes condicions d'isolament. Afortunadament, això ha desaparegut. Ja abans d'ara s'han sentit algunes veus de solidaritat. Però han estat veus confuses que ara cal concretar.

Aquest no és un moviment únicament defensiu. Ja no tenim res que defensar perquè ens ho han pres tot. La nostra actitud d'ara ha d'ésser agressiva. Cal refer el camí perdut. No cal dir a l'Estat espanyol d'aquí no passaràs, se l'ha de fer recular.

Per això hem plantejat l'aliança amb una base més ofensiva que no pas defensiva. És clar que per això és necessària una bona preparació. L'aliança ens ho proporciona. No s'ha de perdre el temps en esforços aïllats, duplicant-los. Cal obra de concert.

Jo no sé si tots els nacionalistes bascos, catalans i gal·les, s'han fet ben bé cabal del que la Triple Aliança significa. Es tracta d'una Aliança eminentment internacional. Per res no es relaciona amb la política interior de cada un dels països.

En els temps ja llunyans, afortunadament, que es parlava d'una Espanya gran, era lògic un partit federalista. Però ara no, es pot concebre un únic partit actuant a tots els pobles de l'Estat espanyol, en un aspecte únic.

Cada poble s'ha d'organitzar a la seva manera. Si després de l'alliberament ha de seguir cadascun la seva vida independent, el mateix ha d'ésser ara. Ni nosaltres volem ficar-nos en els vostres plets, ni deixarem que es fiquen en els nostres. Nosaltres i vosaltres som dues nacions diferents, amb un enemic comú. Si en lloc d'aquest enemic en sortís un altre de diferent, estendríem de la mateixa manera la mà damunt de les nostres fronteres per unir-nos i combatre.

A Catalunya és gran l'entusiasme per la Triple Aliança. No hem llançat abans la idea, perquè teníem que estiguéssim encara sota la mala impressió d'intents d'intel·ligència, sota la direcció d'altres polítiques. Teníem que en vista de la falsedat d'altres promeses tinguéssim recels de nosaltres. Confíem en tot, en l'evolució d'uns i altres. Però el vostre diari "Abc", l'ha acollida amb entusiasme i això que fén madurar el nostre pla. Comprenguem que la idea responia a la realitat.

Es previne contra la idea que amb la Triple Aliança aconseguiríem el triomf immediatament. Amb un pacte celebrat en un moment, no cau, com per encant, les barreres seculars. L'aliança, aplanarà el camí, però no és pas res màgic que enderregui tots els obstacles. El camí seguirà essent difícil, però més fàcilment vençible. Això no és refrejar entusiasmes, sinó dir senzillament la veritat. Al poble se li pot dir sempre la veritat, bona o dolenta, agradable o desagradable, però mai no se

D'ESPANYA I DEL MARROC

De la presó d'Oviedo s'escapen sis presos i es captura a un d'ells, pistoler

Destitució del Governador militar de Màlaga i arrestament de caps i oficials

A Nador un accident aviatori mata un capità i un tinent

DEL MARROC

LA MALALTIA SOSPITOSA DE DAR QUEBDANI

Notícies de Melilla rebudes al ministeri de la Governació diuen que en les últimes 48 hores no s'ha registrat cap cas nou de malaltia sospitosa dels que venien registrant-se al campament de Dar Quebdani.

A l'hospital que per aquests casos s'ha instal·lat a la bocana de Mar Xica no hi ha més que sis atacs.

Els metges continuen estudiant els símptomes de la malaltia, per esbrinar quines són les causes.

ELS MINISTRES DEL JALIFA CONTRA L'ALT COMISSARI

Algeiras.—Passatgers arribats de Ceuta i Tetuan aporten a les notícies ja publicades per la Premsa relacionades amb la destitució del ministre jalifa Eroni, detalls que encenen extraordinàriament, i donen idea de la política de desconcert que se segueix a la zona de protectorat.

Segons les referències que esmentem, sembla que alguns ministres del Jalifa, no resignats a l'allunyament a què de la política de protectorat els manté l'Alt Comissari, han obert per llur compte, i aquests vegades no certament en ajut a la ació espanyola.

Contra dos d'aquests ministres, Eroni i Benuna, s'han formulat càrrecs els quals tanquen tota la cabella de Yebola, i s'afegix que en tals gestions auxiliaven dos funcionaris espanyols i alguns elements molt afectes al Jalifa.

Aquests minuts són tema obligat de totes les converses, i es lamenta que no hagin estat preses mesures de rigor contra els culpables, sota pretext de no donar publicitat a un assumpte tan escabós.

ACCIDENT AVIACIÓ QUE MATA A UN PILOT

Segons comunicació de Melilla, ha ocorregut un accident d'aviació que ha costat la vida al pilot.

CONSELL DE GUERRA

Aquest matí s'ha celebrat a presons militars un Consell de guerra per fallar la causa seguida per la publicació

l'ha d'organitzar, perquè l'engany és la causa de tots els fracassos.

Per acabar, direm que qualsevol que sigui la nostra sort, anant amb una fe i entusiasme, quedarà sempre un vineta d'amistat entre nosaltres, de confraternitat, que és la base més ferma de les relacions entre els pobles. Aquesta amistat no voldrà dir mai limitació de la nostra independència.

El senyor Nicolau d'Olwer, en el transcurs de la seva notabilíssima conferència, fou constantment interromput amb grans ovacions, i en acabar de parlar esclatàren per tota la sala les més grans aclamacions que mai l'heu sentit.

Ampli aplaudiment encara, s'hi barrejaven els visques més enaridits encara a la llibertat dels pobles oprimits.

Acabades les aclamacions, el públic, a peu dret, cantà el "Himne d'Unitat". Poques vegades l'himne viril de les joventuts patriòtiques adquirí major solemnitat ni una emoció tan gran i victoriosa.

de la fulla convocant d'un miting contra la guerra que s'intentà celebrar a la Casa del Poble el dia 29 de juliol de 1922, organitzat per la Joventut Socialista i l'Agrupació femenina socialista, de Madrid.

Com aconseguiu de conceptes contraris a la disciplina militar es presentaren Claudià i Lluis Garçon, de l'Agrupació femenina; Felip García i Joan Alvarez, de la Joventut Socialista, i Regina González i Caletana Redondo, del Comitè de la Federació Nacional de Joventuts.

Ha presidit el tribunal el coronel de Saboia i ha defensat els processats el lletrat Pere Rico.

El fal·lit del Consell fou absolutori per als processats, i l'auditor ponent signà vot particular, per entendre que se'ls havia d'imposar la pena de sis mesos de presó. Manca que aprovi la sentència el capità general, però s'espera la conformitat del fal·lit.

MITING CONTRA LA GUERRA

A la Casa del Poble se celebrà ahir el miting contra la guerra del Marroc, organitzat pels dependents de comerç i el partit comunista, no assistint-hi cap socialista.

EL COMUNICAT OFICIAL

Zona occidental.—En un servei de dur aigua al bloc de l'Hoij fou ferit un soldat de regulars.

—Han sortit cap a la península 249 artilers a incorporar-se a les seves comandàncies.

—En tornar aquest matí d'efectuar bombardeigs un aeroplà Haviland, número 23, entrà en barrena a l'aeròdrom de Nador, resultant morts el pilot, tinent d'artilleria Eugeni Arizon, i l'observador, tinent d'infanteria Antoni Pó.

—La nit passada l'harka amiga de Telatza, dispersant l'harka rifeya Telatza, dispersant l'harka enemiga que ocupava el zoco, tenint per part dels espanyols dos morts i un ferit.

MOVIMENT DE TROPEES

Melilla.—Es reben notícies del camp acusant intens foc de canó contra nombrosos grups rebels que tiraven trets de fuselleria.

—A un dels grans campaments s'han concentrat dues banderes del Terc.

També comuniquen que en diverses posicions s'observa gran moviment de tropes.

DETALLS DE L'ACCIDENT D'AVIACIÓ

Aquest migdia s'ha aixecat a l'aeròdrom de Nador un aeroplà triplu per capità Arizon i el tinent Pó. Immediatament els aviadors que es trobaven a l'aeròdrom anaren cap al lloc on havia caigut l'aeroplà, traient d'entre les desferres de l'aparell els cossos del pilot i de l'observador, que foren portats a l'hospital de Nador, on moriren.

EL GERMÀ D'ABD-EL-KRIM

Melilla.—Pr informes dignes de credibilitat es diu que el dia 24 de juliol arribà a Marsella, a bord del vapor "Alida", el germà d'Abd-El-Krim, acompanyat d'un secretari, estant-se en un bon hotel.

Es fa dir Mohammed Ben Mohamed. Encarregat li portessin l'equipatge a una agència, el director de la qual té alguns veïnes als viatgers i els acompanyava freqüentment.

Després el conegut moro va desaparèixer de Marsella, ignorant-se ara on és.

NOTÍCIES DE MELILLA

Melilla, 9.—El comandant general de la plaça, acompanyat del coronel d'Estat Major Parde, ha inspeccionat la posició de Benfich.

—S'ha fet un comboi a la posició de Sarf, sense novetats.

—Segueixen prenent-se mesures sanitàries per evitar la propagació de la malaltia sospitosa registrada a Dar Quebdani.

—Des de l'illa d'Almeceas ha seguit el foc de fusell, anant treballadors i canó sobre el poblat de Beniurciaguel.

S'han tramés combois a les posicions de Benitez i Tizzi-Aza, sense cap incident.

—Ha estat presentat, mitjançant rescot, a la posició d'Alfo, el soldat d'infanteria Josep Antoni Riús, que estava presoner.

—Des de l'avençada d'Alfau s'ha fet foc sobre concentracions enemigues.

De la península d'Asturies

DE LA PRESÓ D'OVIEDO S'ESCAPEN SIS PRESOS

En rebre aquest matí els periòdics el ministeri de la Governació, els ha donat compte dels successos esde-

vinguts ahir, diumenge, a la presó d'Oviedo, fent-ho en aquests termes: —Ahir, al migdia, es feren escapols de la presó d'Oviedo, sis presos, entre ells el pistoler que fou detingut disabte i un condemnat a mort.

Tot seguit la policia tramesa per a la persecució dels assaltants del Banc d'Espanya, i la guàrdia civil, es posaren en moviment i es detingueron dels escapats, que sofria una condemna de deu anys per robatori.

La força pública està en la pista dels altres escapats.

Com és natural, s'ha començat a instruir les diligències judicials, obrint-se l'oportunitat d'expedient de responsabilitat contra els funcionaris de la presó.

El sotsecretari de Gràcia i Justícia m'ha comunicat que han estat suspesos d'empleu o son tots els empleats de la presó, als quals s'instrueix el corresponent expedient.

S'ha encarregat de la guàrdia de la presó la guàrdia civil fins que dins d'algunes dies arribi l'inspector regional de presons, amb el personal necessari, per a fer-se càrrec del servei de la presó.

DETENCIÓ DEL PISTOLER EVADIT

Al ministeri de la Governació han manifestat aquesta tarda que, segons comunica el governador d'Oviedo, ha estat detingut Rafael Torres Escartin, presumpte autor de l'assalt a la sucursal del Banc d'Espanya a Gijón i que ahir es fèu escapol, juntament amb altres reclusos, de la presó d'Oviedo.

A SAMA DE LANGREO S'INTENTA UN ALTRE ATRACAMENT

Oviedo.—Diuon de Sama de Langre que ahir al migdia el pagador de la Societat de Carbons Asturians, Secundí Fernández, anava per la via minera, ocupant una vagoneta remolcada per una maquineta amb direcció, al poble de Ciaño, on havia de pagar els salaris als obrers.

Entre Sama i Ciaño uns individus armats de pistoles i enmascarats intentaren parar la maquineta, però el conductor pogué forçar la marxa i deixar enrera els atacadors.

Poc després sortiren al pas altres individus que igualment intentaren detenir el comboi i que en veure la velocitat que aquest portava, pretengueren canviar l'agulla perquè la maquineta entrés en una via morta.

No obstant, tampoc aconseguiren això, perquè el maquinista augmentà encara més la velocitat i aconseguí salvar l'agulla.

La quantitat que el pagador portava a la cartera, ascendia a 120.000 pessetes.

El comboi arribà a Ciaño sense cap més novetat.

DETALLS DE L'EVASIO

Oviedo.—Al migdia d'ahir es fugaren alguns reclusos de la presó d'aquesta capital, entre ells Rafael Torres Escartin, un dels pistolers que assaltaren la sucursal del Banc d'Espanya a Gijón, i que havia estat capturat el dia abans per la guàrdia civil; Gregori Ramos García, condemnat a mort; Pere Fernández, Avell Uria Fernández, Joaquim Eliseo Peláez (a "El galinero"); Emili García Sánchez (a "el francés"); i Josep González, tots condemnats per robatori.

A la cella del Francesc, que era la forat que comunicava al retrat, situat al pis inferior, on baixaren vint-se de fets amb les teles de les màrquies; de la caixa de la comuna sortiren les clauverges, i des d'allí al camp, aixecant la reixa que la tancava.

Cal assenyalar el fet que fa poc temps es realitzà una altra fugida important per la mateixa clauvergera. —Signora com es reuniren els reclusos, puix en aquella hora havien d'haver estat a les cel·les.

La fugida del pistoler ha produït enorme impressió. Aquest pistoler ocupava la cella número 48.

—Els diversos jutges que intervenien en les causes dels que s'han escapat, es personaren a la presó, així com el jutge d'instrucció, el governador interí i el comissari senyor Fernández Llana, que arribà de Madrid en el correu.

Un guàrdia de seguretat que es retirava del servei a les vuit de la nit, capità al barri de Sant Roc, prop de l'escola municipal, un dels escapats, que digué anomenar-se Ricard Fernández López, però que és Josep González López, condemnat per robatori a onze anys de presó i que portava en aquesta presó dos anys.

Manifestà que havia estat invitat per escapar-se amb els companys de

reclusió que havien organitzat la fugida.

S'assegura que alguns empleats del Banc d'Espanya, a Gijón, en presentant-los el retrat del pistoler que es fugà ahir, han assegurat que fou el que s'apoderà del diner de la caixa.

COMUNICACIÓ OFICIAL

El director general de Presons ha donat aquest matí còpia d'aquest telegrama del director de la presó d'Oviedo.

"Tinc el sentiment d'avinçar a V. S. haver-se fet escapats a les tres de la tarda d'ahir els reclusos Gregori García, condemnat a mort; Avell Onías Fernández, processat per robatori; Emili García Sánchez, Ricard Fernández López, Eliseo Peláez, processat per robatori; Pere Fernández Alvarez i Rafael Torres Escartin, aquest per agressió a la força armada. Per correu amplio detall."

L'Inquiridor manifestà als periòdics que reconeixent la gravetat del cas i en vista que entre els escapats hi ha, ultra un condemnat a mort, el pistoler darrerament detingut per la guàrdia civil com presumpte autor de l'atracament al Banc d'Espanya a Gijón, havia parlat telefònicament amb el governador civil d'Oviedo, al qual traslladà la seva resolució suspent immediatament a tot el personal de la presó i ordenant se n'incanti la guàrdia civil.

Ha telegrafiat a l'inspector regional amb el fi que es presenti a Oviedo i es faci càrrec de la presó, on aviat arribarà el personal nomenat en substitució del suspès.

Aquesta nit i per donar-me compte personalment de què esdevingué sortí cap Oviedo en unió de l'inspector general Navarro Palencia i el cap de la Direcció Tancat.

El director general acaba dient que està disposat a què es depurin els fets amb gran rapidesa, imposant les sancions a què hi hagi lloc.

PRECAUCIONS A BILBAO

Bilbao.—Aquest matí s'ha rebut als centres oficials un telegrama donant compte de l'evasió de reclusos de la presó d'Oviedo. S'ha establert un servei especial de vigilància a les carreteres.

L'embarrancament de l'"Espana"

SEGUIXEN ELS TREBALLS DE SALVAMENT

Al ministeri de Marina han manifestat avui que les notícies rebudes del cuirassat "Espana" eren força satisfactòries.

Segueix realitzant-se amb bon resultat el treball de salvament.

S'ha aconseguit reduir l'entrada d'aigua al vaixell, la qual cosa facilitarà l'extingiment.

EL TEMPORAL AMAÏNA

Gibraltar.—El temporal de Lleuant ha amainat.

La situació de l'"Espana" ha millorat, continuant els treballs de salvament.

MORT D'UN TOREJADOR

En la cursa de braus d'ahir morí el banderiller Pelucho, d'un cop a la regió precordial, que li causà traumatisme cardíac. El mort tenia 36 anys.

EN PEREZ SOLIS S'AGREIXJA

Per un telegrama de Bilbao s'ha sabut avui a Madrid que el propagandista comunista Oscar Pérez Solis, ferit en els últims successos d'aquella capital, s'ha agremiat considerablement.

MORT DE DESGRACIA

Ahir a la tarda sortia del Lyon d'Or, i en anar a agafar un tramvia de la plaça de bous l'actor còmic Felip Cano, que actuava a la companyia de Ricard Calvo, relliscà i el peu i engegà a terra, essent envoltat per la jardineria, causant-li tan gravíssimes llesions que morí en ingressar a la casa de Socors.

LA TRIBUTACIÓ PER UTILITATS

Rectificant les notícies llançades per una agència telegràfica, ha dit avui el sotsecretari de Finances:

Jo afirmo que a la "provincia" de Saragossa no s'ha instigat cap expedient d'utilitats on el premissat corrent; que a la "provincia" de Terol ni s'instigà ni ha professor mercantil, i que, per últim, a la d'Ossa es designa un professor mercantil, donat d'agost últim, perquè, en unió d'un funcionari administratiu d'aquella "provincia" practiqués les compo-

vacions reglamentàries a l'acadèmia, Jaca, Barbastro i Binefar.

En els telegrams d'aquesta agència s'afirma que una comissió de la Junta Central de Defensa de Contribucions, comprovà que s'havien comès grans abusos en algunes ciutats de les provincies de Saragossa i Ossa, la qual cosa, al ministeri, era ignorada absolutament.

En carta d'avui es donen les oportunes instruccions al delegat d'Hisenda de Saragossa perquè doni coneixement d'aquests fets al fiscal de S. M., per tal de depurar si els inspectors que actuen a la provincia d'Ossa i els que actuen a les altres dues provincies, han comès aquests abusos, puix és necessari que tan terminants afirmacions es depurin sense pèrdua de temps, puix bé podria esdevenir que, d'esses aquests fets exactes, fossin realitzats per persones estranyes a l'administració.

Quant a què la comissió nomenada per actuar en la provincia d'Ossa no entén en la llei d'utilitats, n'hi ha prou amb recordar el que abans s'ha dit, o sigui, que l'esmentada comissió la constitueixen un professor

mercanil i un digno funcionari de Finances, tots dos de reconeguda competència.

Quant a l'afirmació que es fa de què el tancament del comerç Saragossa ha estat general durant les hores assenyalades, ho de dir que, segons em comunica el delegat d'Hisenda, el dit tancament només ha estat parcial, puix les arts i oficis, els cafès, restaurants, carnisseries i indústries de la tarifa tercera, han romàs oberts, i als carrers transversals el comerç quasi en general tampoc taned.

DESTITUCIONS I ARRESTAMENTS

Amb molts dels successos recentment ocorreguts a Màlaga ha estat destituït el governador militar d'aquella capital.

També li ha estat imposat un més d'arrest al coronel Vega, el qual comandava les forces que s'insubordinaren.

DETENCIÓ D'UN SINDICALISTA

Bilbao.—La guàrdia civil ha detingut el president del Sindicat Unit d'Ortella, Emili Cortesón, suprenent-lo quan estava cotitzant en els tallers per als minaires vaguistes.

DARRERA HORA

PER LA "TRIPLE ALIANÇA"

EN BOFILL I MATAS

L'objecte de prendre part en les deliberacions per a la constitució de l'anomenada "Triple Aliança", ha tornat per uns dies a Barcelona el president d'Acció Catalana i ex-conseller de la Mancomunitat de Catalunya En Jaume Bofill i Matas.

EL DELEGAT DE LA "IRMANDADE DE DA FALA"

Així mateix arribà ahir matí a la nostra ciutat, per l'estació del Nord, un dels dos delegats de la "Irmadade da Fala", de Cornuà, el conseller d'aquesta entitat senyor Frederic Zamora.

A la tarda estigué a l'estatge d'Acció Catalana, canviant impressions amb alguns membres del Consell Central.

EL BANQUET D'AVUI

Amò tot i el poc temps concedit per a la inscripció a l'apart que Acció Catalana ofereix als representants de les organitzacions nacionalistes d'Euzkadi i de Galícia, podem assegurar que serà molt concorregut.

Havent rebut la Comissió organitzadora indicacions en el sentit de permetre encara avui matí la inscripció, principalment per als nacionalistes de les comarques catalanes, es fa avinent que se n'admetran fins a les dotze del migdia.

HI HAURÀ BRINDIS

ARRIBADA DELS ALTRES DELEGATS

Avui passada arribaran els altres delegats de Galícia i Euzkadi.

DE BARCELONA

Al Centre A. de Dependents: La vella llada patriòtica d'ahir

Ahir, a la nit, va tenir lloc al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria l'anunciat miting nacionalista en commemoració de la pèrdua de les llibertats de Catalunya. La sala del Centre era plena, atapeïda d'una multitud entusiasta, com mai.

L'alta hora en què ha acabat el miting ens impedeix de fer-ne, a l'edició d'avui, una ressenya, que reservem per a l'edició de demà. Parlaren els senyors Albert de Quintana, Francesc Macià i A. Rovira i Virgili. Tots els parlamentaris van ésser aplaudits amb entusiasme i aclamats els oradors. El poeta J. M. de Sagarra va llegir una poesia patriòtica titulada "La Campana de Sant Honorat", que el públic va acollir amb grans aplaudiments.

Van assistir a l'acte els representants de Galícia i d'Euzkadi que han vingut a Catalunya per establir les bases de la triple aliança peninsular. Els senyors Sanjaia i Galas-tégui pronunciaren en llurs respectives idiomies breus paraules de salutació i de fe, que van suscitar ma-

nifestacions delirants per part del públic.

Presidí l'acte el president del Centre, senyor Faust Casals. En acabar el miting tothom va cantar els "Segadors".

A la sortida el públic va desfilat ordenadament.

Demà donarem una extensa ressenya de l'acte del Centre de Dependents.

Al monument d'En Rafael Casanova

Durant tota la nit el monument del canceller en cap es veié extraordinàriament visitat.

D'ESPORTS

FUTBOL

EL SEGON PARTIT FEMENI

Amb goig poguérem constatar que el públic es mantenia encara més retret que el dia abans, en ocasió del segon match entre els equips femenins que tant poca cosa han tingut d'esportius.

Sincerament ho lamentem per a la falta de la Cooperativa de Periodistes, però celebrem molt que el públic hagi sapigut donar aquesta lliçó de bon gust als que tracten amb la mateixa desmoltura un espectacle esportiu que una vulgar cursa de braus espanyola.

Com en el primer, començà la lluita amb una fogositat ben pronunciada de les franceses, dominant amb constància les contrincants, sense, però, que l'efectivitat del joc els dugui res precís.

El primer temps ha transcorregut amb un domini alternat, xutant, però, més les angleses, les quals feren treballar de valent la portera francesa, que amb valerositat treia les pilotes. De totes maneres no podíem evitar que Stainer, en un avenc molt ben dut, pogués burlar la seva constància, marcant l'únic gol de l'encontre i que donà la victòria a les angleses.

Un cop l'estiu, el president de la Cooperativa de Cases Barates feu donació a les senyores angleses de la Copa i medalles que es disputaven en els encontres.

BARCELONA, 6.—TERRASSA, 0
La inauguració oficial de la temporada futbolística pel F. C. Barcelona, sempre ha despertat major interès en l'afició barcelonina.

Per altra part, l'escollir el Terrassa per portar a efecte la esmentada inauguració, també influi a que el públic acudís a presenciar una bona lluita, car l'actuació de l'equip terrassenc d'un quart temps en aquesta part ha fet despertar interès en el públic futbolístic.

A l'hora anunciada comparegueren al camp els equips, els quals a les ordres d'en Cruella s'arreglaren de la forma que seguí:

Barcelona: Platko, Conrado, Coma, Torralba, Sancho, Carulla, Piera, Martí, Samitier, Alcántara i Sagi Barba.

Terrassa: Mariel, Massagué, Santos, Castro, Rapell, Redín, Roig, Canals, Argemí, Broto i Lavilla.

No feia encara cinc minuts que durava el joc, quan s'inicià una sèrie de gols que de moment aclaparà als egrescos, encara que però, després de passada la tempesta atacaren valerosament: el primer fou obra d'en Samitier, el qual agafà de mitja volta un xut d'en Coma i engegà la bola a la xarxa. Als dos minuts d'aquest, es tirà un free-kick contra el Terrassa per Alcántara, donant la pilota a Samitier, i aquest, altra volta l'endossà a la xarxa enemiga.

El complement de la ratxada, és a càrrec del mateix Samitier, que sense miraments de cap classe encoloma un xut exaltat penetrant la pilota al març.

Desem que un cop passada la maror dels gols el Terrassa s'anima força, atacant amb valerositat la porta barcelonina: en un d'aquests atacs en Conrado salvant una pilota, sofreix una forta lesió al rostre i part d'ull, que l'impossibilita de continuar en la lluita, essent reemplaçat primer per Piera. Després aparegué En Blanco, el qual passà a mig i En Carulla a la defensa.

A la segona part i en reprendre el joc, notem en les files barcelonines un altre canvi: Blanco ha passat a la defensa i Carulla s'ha posat al seu lloc de mig.

Torna el Barcelona, amb el seu joc peculiar, i comença a atacar durament la porta d'en Martí, però l'Alcántara passa una bona pilota a Martí, que agafa amb molta precisió introduint-la a gol. Després s'inicià un bon avenc entre En Samitier i En Martí, acabant amb una passada d'aquest a Samitier, qui aconseguí el cinquè gol.

Un fort atac del Terrassa acaba amb una bona parada de

Platko, qui queda en terra subjectant la pilota, entrant durament dos davantera terrassencs produint-li una lesió per la qual s'hagué de retirar per la corresponent cura. No obstant, i com a conseqüència de l'entrada esmentada, s'inicià un match de hoxa entre els jugadors d'ambdós bàndols, quin final fou l'embrutiment del joc per les corresponents tornes venjatives. Platko, doncs, restà bona estona fora de joc, passant a ocupar el seu lloc En Blanco, el qual no té veïd molestat fins que retornà aquell en joc.

Sancho agafa una pilota que passa amb bon encert a Martí i aquest d'un valent xut aconseguí el sisé i darrer gol de la tarda.

Als pocs moments i quan ja la fosca imperava, finalitzà l'encontre.

El Barcelona, pot dir-se que tingué un bon dia; Platko jugà com acostuma traient quantes pilotes l'observaven els egrescos.

La defensa segura, sobretot en Coma, que treballà molt. Quant els mitjos, han jugat tots en conjunt admirablement. Carulla potser s'ha vist més que els altres.

La davantera bona i emprant aquella combinació tant segura i adaptant a les dones les grans vicis dels homes, ha sobrepasat a la resta; comença de agafar bon estil de davanter-centre. Cal, però, que aquest jugador procuri llevar-se l'ombra de individualisme que encara resta en ell. Martí, també jugà admirablement.

El Terrassa ha emprat un joc enèrgic i desesperada defensa, destacant-se força el porter, el qual ha actual el màxim que corresponia davant un atac tant efervescit de la davantera adversa.

De la davantera, en Massagué es destacà visiblement, essent ben secundat per en Santos.

Bones els mitjos, encara que al nostre entendre podien donar més rendiment.

Al davanter, hi hem vist com de costum En Roig, que en moltes ocasions pogué burlar la muralla que li oposava en Carulla; Argemí i Broto es destacaren dels demés.

En Carulla en la seva funció, si bé estigué netament impoecible, esperàvem veure-li la seva habitual energia, quan s'ha iniciat la lluita extremadament dura; aquesta és la única falla que li hem observat.

EUROPA, 1.—JUPITER, 0
Amb retard En Vela ordena formar els equips, aliniant-se per Jupiter: Ibars, Calvo, Reyes, Gumbau II, Callicó, Umbert, Gil, Gumbau I, Solís, Martí, Martínez i Gimeno.

Europa: Bordoy, Serra, Garrobbé, Corbella, Pelá, Alonza, Pellicer, Alegre, Cros, Olivella i Cella II.

Comença el partit amb un gran tren per ambdós equips, que fa prevenir que presenciarem un match disputadíssim. En l'Europa que surt i s'arriba fins a la porta d'Ibars i una passada de N'Alegre a N'Alonza aquesta la remata alta.

Es fan amb l'estrès dels Júpiter, arribant fins als dominis de Bordoy; xuta En MartínezSagi, anant a fora. Torna a l'atac els europeistes i un bonic xut de N'Alegre va al pal.

Domini alternat, notant un bon centre de Gil, que Bordoy para. Corner contra el Júpiter, que tirada per En Pellicer, és recollida per En Cros, tornant-la al mateix Pellicer; aquest la centra, cuidant-se l'Olivella d'enviar-la dins la xarxa, marcant així el primer gol per l'Europa.

Des d'aquest moment anotem un fort domini europeista, posant manetes vegades en perill la porta de N'Ibars, fent aquestes bones parades, i salvant En Reyes (que està jugant admirablement) el seu equip d'una derrota segura.

De resultes d'aquest domini anotem un bon cop de Cros, com també un bon xut d'Olivella, que l'Ibars para. Corner contra el Júpiter, que tirada per Cella II, Ibars para. Cros remata i Reyes la torna a enviar a corner; tirada aquesta va a fora. Una escapada del Júpiter cu rematar En MartínezSagi, és parada per En Bordoy, enviant-la a aquest a corner, que tirada per En Gimeno, va a fora.

Comença aquesta part amb una arrencada dels campions i una centra-

da de Cella II, Olivella la falla, essent recollida per En Cros, que al rematar, l'envia a fora.

Avencen els locals fins a la porta de Bordoy, parant aquest un xut ras de Solís, tornen a l'atac els campions, i en una centrada de Cella a Pellicer aquest la passa a Cros, el qual la remata alta. Des d'aquest moment els jupiteristes, que es ven que estan disposats a emportar-se la victòria, ataquen fortament els dominis europeistes, essent desgraciats en el remat, anant algunes pilotes al pal o als peus dels jugadors. Són dignes de mencionar un bon xut de Solís, que va a un metre de la porta; alguna escapada que fan els europeistes és en Reyes que es cuida d'allunyar la bola.

Arrencada de l'Europa, avançant Alegre amb la pilota i Reyes la entra amb el peu, caient aquest a terra fortament lesionat.

De l'Europa, Bordoy estigué tota la tarda magistral; de les defenses sobresortí Garrobbé, molt ben secundat per Pena; dels mitjos, el millor fou Pelá, i dels davantera els que més ens agradaren foren Alegre i Cros, que estigué marcadíssim durant tot el partit.

Del Júpiter, Ibars se'n revelà un bon porter; en la defensa sobresortí Reyes; l'última que empli un joc tan duríssim; dels mitjos, Callicó, a la segona part, jugà més bé que la primera, i dels davantera els que més es distingiren foren Gil i MartínezSagi. L'àrbitre regular a la primera part; no així a la segona, que estigué desconcertat.

BADALONA, 1.—ESPANYOL, 1
Molta gent afluí al camp del Vilassar amb l'interès de gaudir de les belleses del joc d'ambdós equips anunciats.

D'un quant temps en aquesta part, Vilassar s'ha avalorat esportivament, o més bé, futbolísticament, car l'inesgotable energia dels directius del cercle d'aquella localitat no es censen pas de conciliar encontres amb cercles de primera categoria, en què cosa patentitza rodament la creixença de l'afició al futbol experimentada.

Per altra part, aquesta activitat es fa mereixedora de tots els elogis, si es té en compte el gros sacrifici que representa l'emplagar dels cercles de la categoria dels esmentats.

Té cura de l'àrbitre En Pons el qual a l'hora anunciada ordena l'arreglament dels equips fent-ho de la següent manera: Espanyol: Zamora, Tratal, Canals, Sales, Helvig, Rivali, González, Lakatos, Mauri, Mallorquí i Juanicó.

Badalona: Bru, Massanet, Moscardó, Rodrigo, Cándid, David, Bau, Martí, Bosch, Longas i Tejedor.

D'antuvi el Badalona alaca la porta espanyolista, sense, però, aconseguir res pràctic. L'Espanyol es refà i comença a actuar amb força entusiasme, convertint-se en dominadors per llarga estona, veient-se obligat, En Bru, d'actuar constantment. Es precisament en aquest atac que En Juanico fa una preciosa passada a Mauri que xuta fluix, parant Bru, però aquest no pot evitar que la bola se l'hi escapés de les mans, cuidant-se el mateix Mauri d'introduir-la a la xarxa, essent aquest l'únic gol aconseguí per l'Espanyol.

No per aquest gol desfavorable, el Badalona es desanima, car podem observar un bon atac a la porta espanyolista, que desaperadament poden lliurar-se'n pel porter i En Tratal. De tots maneres, el Badalona persisteix en el seu alpe i és ara que de resultes d'un corner llançat contra l'Espanyol, obté d'un esplèndid cop de cap d'en Bosch, el tant cobert empat; es formen algunes protestes respecte d'aquest gol, que no són ateses per l'àrbitre, donant-lo per tant per vàlid. Als pocs moments finalitza la primera part.

Deixant ja recalçada la caracterització de l'encontre, del qual podem dir que existí únicament un primer temps, admissible, ens caldrà d'enumerar els jugadors els quals sobresortiren en joc.

Del Badalona, els que més ens agradaren foren els defenses que estiguéren senzillament colossals: En Cándid, En Bosch i els extrems foren els més sortits de la resta.

Per l'Espanyol actuaren bé: En Tratal, En Juanico i el porter. L'àrbitre un xic desconcertat.

NATACIO A MASNOU

Un cop radi any el Club Deportivo Masnou ens dona fe de vida notoria, fent-nos així present que no figura pas en va entre les societats dedicades a les practiques de la natació, donant, a l'ensenya, un bell exemple d'activitat esportiva.

Heu's aquí els resultats de les proves celebrades:

100 metres estil lliure:

1. Trota (C. N. B.).
2. Estapé (C. N. B.).
3. Toró (C. N. B.).
4. Fells (C. N. B.).

Cursa noat disputada a causa d'haver-se desviat En Trota per un corrent.

rectificant després la ruta i aconseguí batre a l'Estapé en els últims metres.

1.000 metres estil lliure (challouge Trota):

1. Domingo (C. N. B.).
2. Estapé (C. N. B.).
3. Rebollo (C. N. B.).
4. Miret (C. N. B.).

Fació victòria del campió català Domingo, que ja des de la sortida ha agafat avantatge sobre els altres concorrents, avantatge que ha anat augmentant en el transcurs de la cursa, fins a ésser d'uns 90 metres a l'arribada. 250 metres relleus:

1. Equip del C. N. Barcelona.
2. Equip del C. N. Arenys.

Guanya el Barcelona de justesa, amb el següent equip: Borràs, García, Ferrés, Toró, Trueta.

Water-polo:
L'equip del C. N. Barcelona, integrat per: Blanchart, Borràs, García, A. Bretos, Rebollo, Trueta i Toró guanya per 4 a 1 al C. N. Mataró. Integrat per: F. Majó, Tanyí II, Cabot, J. Majó, Tanyí I, P. Majó, Gnauck.

Els gols del Barcelona foren entrats dos per En Trueta, un per En Toró, i l'altre per En Rebollo. El del Mataró per En Majó.

CIOLISME

BARCELONA — MANRESA — BARCELONA

Organitzada per la Unió Ciclista Borda i en el trajecte Barcelona, Rubí, Olesa, Vacarisses, Castellví, Manresa i retorn, es disputà ahir aquesta interessant prova, en la que participaren disset corredors, els quals des de La Borda marxaren neutralitzats fins a Can Gomis, en quin lloc fou donada la sortida oficial a les 6:05 del matí.

En el descens de la Rabassada ja començaren els primers atacs, perdent terreny Guitart i Llopis, quedant després en pana Fargas prop de Sant Cugat i abandonant per aquest motiu.

Posteriorment, Llopis, degut a una estúpida pana en el fre, que no li permetia lliencar-se, es retirà en arribar a Viladecavalls.

També a La Bauma s'entaulà forta batalla, refaçant-se Bo-ver, qui va veure allunyar-se l'escamol de cap sense lograr prendre de nou contacte fins a Castellví.

A Manresa, molts aficionats esperaven els corredors, els quals arribaren per aquest ordre al control:

1. Tresserras, 2 h. 26 m. 35 s.
2. Boyer, 2 h. 26 m. 35 s.
3. Montey, 2 h. 26 m. 35 s.
4. Bisbal, 2 h. 26 m. 35 s.
5. Sant (J.), 2 h. 27 m. 20 s.
6. Sant (P.), 2 h. 29 m. 10 s.
7. Cruz (G.).
8. Guitart.
9. Cruz (F.).
10. Castellví.

Boyer, a conseqüència d'una indisposició concreta en la primera etapa i fement sens dubte fer un mal paper en la segona, es quedà a Manresa.

Després de mig hora de repòs, tornaren els corredors a la lluita, desenganxant-se tot seguit Tresserras, en arribar a Vacarisses i seguint en segona posició Montey i en tercera Bisbal.

A Sant Cugat Tresserras porta sis minuts d'avantatge al segon.

A la Rabassada, Montey i Bisbal arripen finalment a Tresserras; però, aquest, que pel vist tenia format el deliberal propòsit de vencer, es llença vertiginosament, sense poder evitar, no obstant, que Montey l'atrapés, si bé una caiguda d'aquest a Bonanova donà ocasió al primer de posar-se altra volta al cap.

Els darrers moments de la cursa, de veritable emoció, puix que Tresserras, segur ja dels triomf, per trobar l'atac el pas a nivell, donà ocasió a Montey d'apropar-se-li, lluitant encoratjament i assolint batre aquest al sprint, classificant-se com segueix:

1. Teodor Montey, 5 h. 50 m. 20 s.
2. Francesc Tresserras, 5 h. 50 m. 20 s. un quint
3. Josep Bisbal, 5 h. 55 m. 40 s.
4. Gabriel Cruz, 6 h. 8 m. 20 segons.
5. Francesc Cruz, 6 h. 18 m.
6. Manel Alegre, 6 h. 23 m. 10 s.
7. Josep Castellví, 6 h. 52 m. 25 s.
8. Miquel Garriga, 6 h. 52 m. 25 s. un quint.

DE FORA

GIRONA

Dissabte es jugà un partit amistós entre el nostre primer equip i el primer del Gràcia S. C., en el qual venceren els nostres, per tres a un.

La U. D. de Girona ha treballat molt més que el Gràcia, el qual s'ha presentat incomplet.

TARRAGONA

El primer equip del Tàrragona ha jugat un partit amb una selecció del Gràcia S. C., donant com a resultat una victòria per aquests de 2 a 1.

Els nostres han estat desgraciats en el xut, puix han dominat en la majoria del partit.

TORTOSA

Entre una selecció de l'Iluro, de Mataró, i un equip mixte del Barce-

Na Montserrat Bigas i Beya

Mori el dia 25 d'agost als 27 anys d'edat havent rebut els Sants Sacraments

Els seus aflligits: espòs, Pere Riera; fillets, Pere i Josep; pares, Josep i Josepa; germans, Francisca, Ramon i Joan; cunyats, Fr. Jordi, Prudenci Riera i Joaquim Aubach; oncles, ties, cosins i família tota, en recordar a llurs amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que l'encomanin a Déu i se serveixin assistir als funerals que pel bé etern de la seva ànima se celebraran dimecres, dia 12 del corrent, a les deu del matí, a l'església parroquial de Sant Joan (Gràcia), atenció per la qual els quedaran profundament reconeguts.

Les misses després de l'ofici i tot seguit la del perdó

No es convida particularment

El dol es dona per acomiadat

Setembre de 1923

Secció Marítima

Moviment marítim

Valxells entrats
Vapor italià "Dalia", de Trieste, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona Sud. Consignatari, Baixas.
Vapor francès "Souriah", de Mogador, amb càrrega general. Amarrat moll de Balears. Consignatari, Iguaui Villavechia.

Vapor italià "Citta di Lecce", d'Alexandria, amb cotó. Amarrat moll de Sant Betran. Consignatari, Marian de La Torre.

Vapor espanyol "Mahón", de Mahó, amb càrrega general i 64 passatgers. Amarrat moll de Murala. Consignatari, Amengual.

Vapor espanyol "V. La Roda", de València, amb càrrega general i 364 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Villarreal", de Las Palmas, amb càrrega general i 7 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguinbau.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Secció Marítima

Moviment marítim

Valxells entrats
Vapor italià "Dalia", de Trieste, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona Sud. Consignatari, Baixas.
Vapor francès "Souriah", de Mogador, amb càrrega general. Amarrat moll de Balears. Consignatari, Iguaui Villavechia.

Vapor italià "Citta di Lecce", d'Alexandria, amb cotó. Amarrat moll de Sant Betran. Consignatari, Marian de La Torre.

Vapor espanyol "Mahón", de Mahó, amb càrrega general i 64 passatgers. Amarrat moll de Murala. Consignatari, Amengual.

Vapor espanyol "V. La Roda", de València, amb càrrega general i 364 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Villarreal", de Las Palmas, amb càrrega general i 7 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Castellonense.

Vapor espanyol "Soc 2", d'Alcantar, amb càrrega general. Amarrat moll de Piment Nord. Consignatari, Paigual.

Vapor espanyol "Iturri Gorri", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Sud. Consignatari, Arguin

PAGINA AGRICOLA

Núm. 24

UN EXEMPLE ANTIC

En Tomás Robles, en 1877, comentant una obra pòstuma d'en Nicolau Arrigutbar "natural i del comerç de Bilbao" per donar gràficament la importància de l'agricultura, transcriu una imatge, modificació d'una de més antiga emesa per un home d'Estat francès del qual no recordem el nom, que val la pena de comentar, perquè no ha perdut l'actualitat i l'interès, especialment entre nosaltres, els agricultors d'un Estat que no ha volgut capir ço que representa l'agricultura.

El comerciant bilbaí compara l'Estat a un arbre les arrels del qual són l'agricultura, la soca el poble, el brançam les diferents indústries, i les fulles el comerç pròpiament dit, i les arrels.

Cada arrel en treu d'altres de més petites, les quals xuclen de la terra les substàncies que han de nodrir tot l'arbre, i que es converteixen en saba, que passant per la soca, li dona vida i fa sortir, les branques i d'elles els branquillons i les fulles. Naturalment que l'arbre serà més robust i més exuberant com més substàncies nutritives pugui arrencar de la terra i per això necessita arrels robustes i ben sanes.

La saba termina la seva carrera vivificadora en les fulles, que són la part més vistosa, la més brillant, la més agradable de l'arbre i a l'ensens són elements de vida, ja que en elles té lloc el fenomen essencial de la síntesi clorofil·liana.

Però aquesta part més brillant i més bonica als ulls dels homes és la més feble, la menys sòlida i la més exposada a l'acció del temps: una ventada les rebrega i les branques seques, la pedra les trinx i amb elles els branquillons que les sostenen mentre que la soca i les arrels romanen fermes i la saba continua pujant per reparar el mal i més tard noves fulles broten per totes les ranures fines que queden les arrels i canyelles, del tot substituïdes.

El mateix passa—diu justament En Tomás Robles—en el cas polític.

Un Estat la riquesa del qual s'ajua a la terra, si es troba en crisi econòmica, mai es restablirà i valent fer fort el seu comerç o les seves arrels, perquè això seria com regar un arbre

per les fulles. La seva salvació podrà assolir-se solament enfortint les fonts de la seva riquesa.

Això mateix vaig escoltar un dia en un miting polític en el qual l'orador, que era, em sembla, En Rossinyol, declarava que hom havia de treballar en defensa dels interessos agraris, no solament per un sentiment de justícia, sinó també per egoisme, perquè si els pagesos són pobres no compren i aleshores les rodes de les fàbriques han d'aturar-se, portant la ruïna de la indústria.

Si l'agricultura, doncs, és la primera font de riquesa d'un país, és inútil de voler evitar crisis i misèries durant les altres formes de producció.

Això ho saben reconèixer a alguns països i l'obra dels polítics va encaminada precisament a un enfortiment de l'agricultura.

A França, per exemple, es promulgà una llei per impedir el desdoblament dels camps, concedint facilitats als pagesos perquè esdevinguin propietaris; s'obligà al Banc de França a fer préstecs per les construccions rurals de tota mena, cobrant interessos limitadíssims i en 1911 se li fan donar 85 milions de francs a les associacions agrícoles, ultra els 40 que anteriorment havia cedid. Havia té una abundant legislació afavorint els bancs comarcals perquè establexin el crèdit agrari col·lectiu i individual. Alemanya crea tota una organització fonamentada "en les caixes Raiffeisen i fins Rússia, abans del triomf del bolxevisme, donava amplis facilitats per la constitució de cooperatives i llavors fins el cinquanta per cent del capital que havia d'embarcar-se en obres i instal·lació.

Però no cal citar més exemples. Basti dir que allí on l'Estat és regit amb intel·ligència l'agricultura és curada i protegida.

En canvi a Espanya passa el contrari. Ningú voldrà negar que Espanya és un país emporbït per segles de mal Govern. És ja un arbre mig mort; les arrels són tan debils que no poden donar vida a la soca i molt menys a les branques i a les fulles. I amb tot això, els homes de govern que patim en lloc d'escorcollar la terra per descobrir les arrels i guarir-les, s'entenen en regar, de tant en tant i ben miserablement encara, les quatre fulles tristes que queden.

Josep Maria Rendé

EL CONCREU DE LA SINDRIA

La sindria és una fruita, si fruita es pot anomenar, que no gaudeix de grans simpaties entre les persones de certa categoria; és considerada com un aliment vulgar i poc fi. No volem discutir aquesta respectuosa opinió basant la qual ens basem.

A les nostres zones, els adreçats, per sostenir l'elaboració, podrien dir-nos, per exemple, que allí on la sindria, menja, bé i es conrea — o semblaria — la rara i preciosa no s'obria que respectuosa. Per això en lloc de defensar-la amb poderosos arguments, ens limitarem a dir que és una fruita molt interessant per a l'història i que aquest fet ens obliga a escriure aquestes ratlles sobre el seu conreu.

La sindria és planta de climes càlids i de terres més aviat sòlides i frossals. En climes freds, en terres compactes i humides dona poc fruit i dolent.

Les seves exigències en principis nutritius són prou fortes. Les terres riques de matèria orgànica és millor de raó donar més perquè la qualitat dels fruits s'en ressent. En efecte, no agraes de nitrogen produïx sindries insípides i més subjectes a malalties. Si, però, la terra és pobre, convé de fer una afonada encara que no sigui forta, que es completi amb 50 grams de superfosfat i 20 grams de potassa per planta. A la primavera es donen uns 20 grams de nitrat de sosa. Amb aquesta adobada les plantes creixen més vigoroses. Quan no es subministren fems, es doblen les quantitats indicades d'adob mineral. Nombrosos experiments a han demostrat que els sals minerals ultra augmentar el producte, donar

Les estives noves

L'encariment de la fusta, de la mà d'obra i dels materials de construcció, ha fet que en les estives se substituïssin la fusta pel ciment armat i el calç per una lleixada de ciment asfalt o un altra de fort i amb la menys porositat possible.

Sabem bé, caldrà tenir molta cura amb les estives noves i maximitant si aquestes són de qualsevol ciment, ja que el contacte d'una substància àcida, com és el vi, amb una altra de bàsica com serà la pasta de ciment, produirà una reacció perjudicial, ja que pot comunicar mals gustos i rebairar l'acidesa del vi, en perjudici de la seva qualitat, seguretat de conservació gust, etc.

Es, per tant, d'absoluta necessitat, que abans d'emprar les estives noves se sotmetin a un tractament per mitjà del qual se isolen les seves parets del vi que han de contenir i es neutralitza l'acció de la calç.

Per això podem utilitzar dos procediments, el de l'acid tartrí i el del silicat de potassa.

En el primer cas, es renten les parets interiors de l'estiva amb aigua clara fins que es vegi que aquesta surt quasi al seu estat natural; després, es pintaran amb una solució d'acid tartrí al 25 per cent, donant-hi tres capes i amb un espai de temps suficient perquè estigui seca l'anterior. Així què és ben seca la darrera, s'omple l'estiva d'aigua clara, la qual s'hi deixa per espai d'alguns dies.

El silicat s'emprarà de la següent manera: Es prepararà per la primera capa una solució al 25 per 100 i després de tenir ben neta l'estiva, es pintarà amb aquesta solució. Seca que ja estigui, es donarà una segona capa al 40 per cent, i passades algunes hores, una altra al 50 per cent, després de la qual cosa i quan és ben seca, es renta molt amb aigua clara.

El silicat ha d'esser de 25 graus Beaumé.

Per l'ús de l'acid tartrí, així com per la primera capa i potser per la segona i tot, de silicat, podrem valer-nos perfectament de la màquina pulveritzadora que fem servir per sulfatar; però tan si és amb aquest aparell, com si es fa amb un pinzell, caldrà que els homes tingui molta cura que no els calgui solució als ulls. El millor, si té importància l'extensió a tractar, serà proveir-lo d'unes petites tapes dels costats.

Si l'estiva és de fusta, i si li ha de treure qualque regust que pugui tenir, se li donarà una forta pressió de vapor d'aigua; a falta de l'aparell productor, es pot emprar l'aigua salada i la calç viva.

En el primer cas, es fa una solució d'aigua salada a raó de 5 quilos de sal per 100 d'aigua, es fa bullir i en aquest estat la posarem a la bota; banyant-la fortament de manera que ne quedi cap racó sense que l'acció desinfestant de la sal no hagi actuat i després de rentar-la amb aigua clara, serà bo, després, de sebar-la amb alcohol de vi.

La desinfecció mitjançant la calç viva s'efectua de la següent manera: es tira a l'estiva cosa d'un quilo de calç en terrós per cada 5 hectòlitres de calçada, i després s'hi tira aigua a raó del doble del pes de calç; es ben tapa la bota i es remou.

Al cap d'algunes hores es buida i es renta l'estiva amb moltes aigües, perquè no hi quedi ni el rastre de la calç.

A. E.

Espigolant

LES GALLINES QUE ES MENGEN ELS OUS.

Totes les mestresses saben prou bé que hi ha gallines que tenen el vici de menjar-se els ous. De vegades aquest vici se sol convertir en epidèmia, car s'encomana a quasi totes les gallines d'un galliner. L'exemple d'una és contagios.

Es demostrà avui que el mal és degut a la necessitat que té la gallina de procurar-se sals calci per fabricar la closca de l'ou. Si l'alimentació que se li proporciona és deficiente en aquesta substància, cau fàcilment en el vici de menjar-se els ous.

El remei, doncs, és ben senzill. Consisteix a donar-li barrejat amb els aliments un xic de carbonat de calç o de calç viva amarrada i deixada en capsa prima per un quant temps en contacte de l'aire perquè es carbonati.

Va molt bé de barrejar el carbonat de calç en pols amb una mica de segó.

Cinc lliçons d'enologia

Material, preparació, vi verge

I.—Envasos per al vi

1. La "quarterola" de roure americana és la usada pels embarcadors a Amèrica.

2. La "bordalesa" de 225 litres de roure de Rússia és insubstituïble per a la criança del vi.

3. El bocoi de 600 litres, fet de roure americà o castanyer, sol servir per al transport, per la seva solidesa. Pot també servir per guardar el vi, permetent posar-lo en dues o més files sobreposades.

—La bota de vuit carregues (uns 4.000 litres), feta generalment de castanyer, és un bon envàs per a vins ordinaris, i per a vins rancios i mistelats; massa grossa per a la criança de vins de taula.

5. Les botes de major capacitat, o "foudres", fetes de roure o castanyer, són usades sense mol resultat en algunes de les nostres comarques.

6. Les tines de forma cònica, de roure o castanyer, poden servir per guardar vins d'elevada graduació o mistelats, i per fer fermentacions; també per a l'acte de fer els cupalges. No han d'usar-se per a vins de poc grau, perquè els exposen massa a l'acció de l'aire.

7. Els dipòsits de parell de pedra solen ésser permeables i no reuneixen grans condicions.

8. Els dipòsits de parell de maó encanionats, vidriats o encanionats són barats i bons per guardar vins ordinaris.

9. El mateix hem de dir dels dipòsits de maó d'envà reforçats amb fil-ferros i els de ciment armat, seguin encanionats, enrajolats amb moquetes de vidre o encanionats.

10. Als dipòsits encanionats, abans de rebre el vi s'hi ha de fer algun dels següents tractaments:

a) Dues capes d'una solució d'acid tartrí al 25 per 100.

b) Tres capes de silicat de sosa: La primera, amb una part de silicat i tres d'aigua; la segona, una de silicat i dues d'aigua; la tercera, una de silicat i una d'aigua. Entre capes i capes es deixa assecat, es fa una rentada amb aigua i es deixa assecat un altre cop.

11. Els dipòsits molt grans tenen l'inconvenient de no refredar-se prou a l'hivern, i el vi escafa a clarificar.

12. Els dipòsits encanionats no poden recomanar-se per ensofrent mostos o guardar mostos ensofrents.

II.—Canyerles i altre material

1. Les canyerles movibles són de goma o lona.

2. Les fixes poden ésser d'aram estanyat, de ferro galvanitzat, de llautó, de gres o de ciment.

No es poden recomanar el plom ni el zinc. L'estany i l'alumini són cars.

3. En general, el material de collir que ha de tocar vi convé que sigui o de fusta o d'aram estanyat.

III.—Netedat dels locals, del material i dels envasos

1. Els locals han d'ésser nets, sanejats, capaços de rebre el fred de l'hivern, fressos a l'estiu.

2. El material de ferro ha de guardar-se net, sense rovell de l'un any per l'altre, donant-li una capa de vaselina o bé de seu, embolicant-lo amb draps.

3. El material de fusta, gal·loles, portadores, etc., ben rentat amb aigua i amb aigua ensofrada o solucions de metabisulfit de potassa al 3 per 100.

4. Les botes de fusta, segons elles siguin:

a) Si són noves, tracten-se amb estubes de vapor o bé amb aigua bullent, en la qual s'hi tira un 5 per 100 d'oli de vidriol. Després, amb aigua clara i llauquet.

b) Si són agros, amb llet de calç i estubes de vapor, o bé amb llet de calç i aigua bullent. Després, aigua clara i llauquet. O bé rentar-les amb una solució al 2 per 100 d'hipoclorit de calç i després amb aigua clara i llauquet.

c) Si són podrits o florits, amb solucions de permanganat de potassa a un gram per litre d'aigua, v. gr.: 100 grams de permanganat i 100 litres d'aigua per rentar una bota de 8 carregues, sacsejant-la. Finalment, aigua clara i llauquet. Es pot substituir la solució de

permanganat amb una al 2 per 100 d'hipoclorit de calç.

d) En dipòsits agros, podrids o florits, que es desfonten per treure el tartrà, s'hi pot aplicar la làmpara de soldar, passant-la per l'interior.

5. Els dipòsits encanionats i encanionats:

a) Si són encanionats de poc donin-se les capes de què s'ha parlat. (Tema VII-1-10).

b) Si són encanionats de temps i han servit diverses col·lites, freguint-se amb un raspall i aigua clara. Vidriol, no.

c) Si són encanionats, pulveritzar-los amb una llet de calç i després fregar-los amb aigua clara.

IV.—Preparació d'una solució de metabisulfit de potassa per a les operacions de vinificació

Ha de preparar-se tres dies abans de collir. En un barril de 16 litres s'hi tiren 13 i mig d'aigua i 3 quilos de metabisulfit de potassa, regirant-lo tres o quatre vegades cada dia, per facilitar la dissolució. Així tindrem 15 litres de solució al 20 per 100, és a dir, cada litre tindrà 200 grams de metabisulfit. Si hi posem una aixeta de fusta l'extracció es farà molt fàcilment. Aquest barril ens farà suficient per a uns 100 carregues de vi amb els tractaments que després exposarem.

V.—Classes de vi que es poden fer

A. Vins negres:

Vi blanc de raïms blancs.

Vi rosat de raïms negres.

Vi blanc de raïms negres.

B. Vins blancs:

Vi negre de raïms negres.

Vi blanc de raïms blancs.

Barrejant els raïms blancs i negres s'obtenen intermitjos.

Els col·lectors importants faran bé de vinificar separatament els raïms blancs i els negres. Si els convé ja podran barrejar després els tipus que resultin. Quan els preus són baixos o moderats són més sol·licitats els vins blancs; quan els preus són molt elevats tenen sobre-preu els negres. Altament, les veremes avariades han d'ésser sempre destinades a vins verges.

VI.—Vi blanc de raïms blancs

1. Collita:

Com sigui que en la maduració del raïm sol valer més el que es guanya en sucre que el que es perd en àcids, tractant-se de fer vins blancs surt a compte collir ben madur, quan la quantitat de sucre del raïm no creix. Això pot comprovar-se amb el pesa-mostos. Per cada gram d'acid que es perd se'n guanyen 10 o 12 de sucre, que són 5 o 6 d'alcohol. Demés, collint madur es retarda la collita i es fa en temporada de més frescor, fent-se les fermentacions a millor temperatura.

2. Trepitjat:

Els raïms es trepitgen per algun dels sistemes següents:

a) Amb els peus: l'operació no és neta, però resulta acabada i el most ben airejat.

b) Amb màquines de dos corrons. Trepitjadors Marmontier i la major part de les del país.

c) Amb màquines d'un corró. Trepitjadors Simon Frères.

d) Amb turbines centrífugues. Turbina Poul.

3. Desrapat:

No havent de fermentar el most amb la brisa no precisa el desrapat, a rapa facilita la premsada, afavorint el drenatge. No obstant, si es premsa amb premses contínues de visens-fi, que tallen la rapa, serà convenient el desrapat.

4. Premsat:

Els raïms trepitjats es deixen escurrir apilats o en gables a propòsit. Tot seguit es fan les premsades de la premsa doïca. El treball es fa més còmod i ràpid, obtenint vins més blancs si es disposa de premses de gran capacitat.

Com a tipus diferents de premsa anomenem:

a) La gàbia vèrtical. Els tipus vulgarment coneguts entre nosaltres.

b) La gàbia grossa vèrtical (2 o 4 m. de diàmetre). Premses d'aquestes construídes per la casa Marmontier, de Lyó, treballen a Can Codorní (Sant Sadurn de Noya); Marmontier, Prenafeta (Montblanc); Mas de Calaf, Masllorens; Mas Ram, Badalona, etc.

c) La gàbia horitzontal.

mogudes per volant. El tipus "ideal" es troba a Can Casals, Bruch; a Can Roca, Odena; a Can Jansana, Sant Andreu de la Barca.

d) Sense gàbia. Una de tipus "Simón Frères" treballa al Sindicat d'Alfau.

e) Continues per canvi de gàbia. Tipus "Mayart", a Can Codorní, a Sant Sadurn de Noya, meguda per bomba hidroàulica i tipus Rauschenbach, al mas Porcig, prop de Vilafra.

f) Continues de vis-sens-fí. Diversos tipus treballen al Sindicat d'Alfau, al de la Barba, al del Vendrell, al de Barba (Montblanc), als de Rubí, Terrassa, etc. Es al tipus preferit pels nostres sindicats. V. gr.: el tipus "Mercedes", construït a Barcelona.

5. Encepant de la brisa i re-premsat:

Si per falta de premses s'ha de treballar amb premses, deixant poc eixuta la brisa, guardant aquesta en un cup amb 10 grams de metabisulfit de potassa per 100 quilos. Aquesta brisa fermentarà i acabades les tasques de la collita es podrà premsar.

6. Defecació dels mostos i observacions:

Es una operació necessària quan es tracta de fer vi verge de veremes podrides, mildiudes, pedregades, etc. Es convenient quasi sempre. Sols és discutible tractant-se de veremes molt sanes i netes. El seu objecte és deturar un dia la fermentació del most, perquè s'acabari, trasbalsant després el most clar.

A. Pot fer-se així: el most procedent de la trepitjadora o de la premsa es recull, sense entretenir-lo, a les botes, barrejant-hi per carrega uns 24 grams de metabisulfit de potassa prèviament dissolt en aigua. El most no ha de fermentar. Així es reposa, s'acabari, i a l'endemà es trasbalsa el most net, airejant-lo. Si amb aquesta quantitat de metabisulfit no es pot deturar la fermentació se n'hauran de menester 30 o 55 grams per carrega. Com sigui que la llei no permet més altes de 24, el que tingui escrúpols legals haurà de cremar llauquet a la bota, v. gr., 20 grams de llauquet en una bota de vuit carregues, per suprir l'acció insuficient del metabisulfit.

B. També pot fer-se la defecació solament amb llauquets: cremant-se, per bota de vuit carregues, de 60 a 400 grams, sense deixar-lo esbravar i tirant de seguida el most a la bota. El most, si queda suficientment ensofent, s'acabari i podrà ésser trasbalsat prop de clar l'endemà.

C. Als grans cellers aquesta operació es fa amb sulfurs líquids, mitjançant un aparell dosificador.

D. Els baixos de la defecació es posen de banda i donaran un vi de classe inferior.

E. Observacions: a) Com es veu, és una operació que vol ésser tancada en quant a les quantitats de llauquet o metabisulfit. Si un home es queda curt, els mostos fermenten i encara que s'obtingui algun avantatge, no es treu tot el partit de l'operació. Si s'ensorra massa, els mostos triguin molt a fermentar, l'hivern els ve al damunt i a la primavera vinent tindrem grans dificultats tal volta per fer-los fermentar.

L'estat dels raïms, la temperatura i la cura es neteja la premsa, el trepitjador i el dipòsit on es fa, tenen influència en les quantitats de llauquet i metabisulfit a emprar.

b) Per assegurar l'operació convé, després de la darrera premsada de cada dia, netejar bé el trepitjador, la premsa i els cupols, perquè no hi quedi most en fermentació.

c) És difícil fer la defecació en un cup que vagi rebent el most per alguns dies consecutius.

f. Avantatges de la defecació:

a) Se sapata la terra i el mal gust consegüent.

b) S'obtenen vins més blancs per l'acció del sulfurs sobre la matèria colorant.

c) És difícil fer el desrapat i el desrapat és descontrolat dels ferments agros i dels germens de floridura, mitjà i naturals, resultant vins amb raïms acidesa volatils.

d) Els vins tenen més garanties de conservació.

e) S'evita quasi sempre la "classe oxidàtica" i moltes vegades "la ferrica".

G. Estats del sulfurs en el most. El sulfurs posat en el most poc a poc es va combinant amb el sucre, perdent molt del seu poder antiseptic. Una part quedada, doncs, il·lu-

re, i una altra part combinat. Per això un most lleugerament ensofent que no fermenta el primer dia pot fermentar més tard, per efecte d'haver passat a l'estat combinat el seu sulfur. En els vins, el sulfur és combina amb els àndols, perdent en part el seu poder antiseptic.

7. Correcció dels mostos:

a) Si l'acidesa d'un most no arriba a 7 grams d'acid tartrí per litre convé afegir-hi el que li falti.

b) Facilita l'acleariment del vi blanc l'afegida de 12 grams d'un bon tant per carrega de most.

c) Si els vins queden dolços sense que pugui atribuir-se a la temperatura o a l'acció alcohòlica, obtindrem bon resultat afegint al most 30 grams de fosfat amoníac per carrega. Segons diuen alguns enòlegs, el fosfat pot produir un lleuger gust amarg en el vi.

8. La fermentació:

a) Les botes on fermenti el vi han de deixar-se una mica buides, perquè no sobreixi; sobreixint es perden ferment i s'embutia el coller i la bota.

b) Si, iniciada la fermentació, aquesta s'atura i no és pel fred, practiqui's el remuntatge, és a dir, treure el vi per sota i tirar-lo per dall, airejant-lo.

c) Si s'atura pel fred, es califi una partida de most, que després de barrejar amb l'altre deixi una temperatura de 30 a 35 graus.

d) La separació del vi dels baixos faci's quan el pesa-mostos marca 0 graus en el vi fermentat.

e) El zero del pesa-mostos, quan s'aplica al vi, no vol dir carença de sucre. L'alcohol fa enfonsar el pesa-mostos i el fa marcar més baix que el que li correspondria pel sucre.

VII.—Vi rosat de raïms negres

1. Collita:

Per la puresa del color convé collir que els raïms no siguin ben madurs.

2. Altres operacions:

La llei i demés se següen les instruccions donades per l'elaboració dels vins blancs de raïms blancs.

MAS i ROCA

Camiseria - Corbateria - Gèneres de Punt - Mitgeria

24-26-PORTAFERRISSA-24-26- TELEFON 1574 A.

Camises "Gran moda" angleses, amb colls i punys, jocs a 9'50 ptes. Tres 27 ptes.
"Forma novetall", obertes de dalt baix, amb 2 colls postissos 12 ptes. Tres 35'00 "

CONFECCIÓ i MIDA ESPECIALITAT

Camises "Esport moda" zefir fi, amb colls i punys cosits, 12'00 ptes. Tres 35 ptes.
"Panama extra" blanc i cru " " " 12'50 " " 36 "

ELS ESPECTACLES

PRINCIPAL PALACE

Telèfon, 5123 A i 4736 A

Plaça del Teatre, 2 i 4

Tots els dies, gran matí, a dos quarts de cinc de la tarda

Selecció programa de varietats

I a les sis en punt, l'aplaudit espectacle en nou quadros:

SKITCHOS REVUE

75 artistes espanyols i estrangers. Entrada lliure

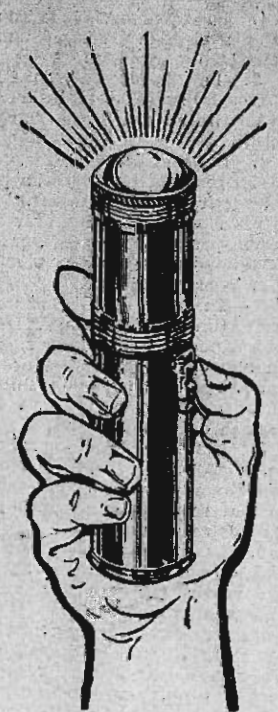
Nit, a les deu: Varietals i SKITCHOS REVUE

(Avui, 52 i 53 representació) Aquesta setmana, estrena de

3 NOUS QUADROS, 3

PEPE MARQUES i PERLA ANTILLANA

La llum del dia
a la mà

L'obtindreu amb una làmpara i pila elèctrica de la marca LOT, disposant, en tot lloc i a qualsevol moment, d'intensa llum.

Indispensable en les excursions i viatges; en la llar: en la fàbrica; per buscar quelcom en la foscor; en pujar l'escala; en la taula de nit; en el moment de viatge, resultant sempre d'una utilitat incomparable, el mateix a la ciutat que al camp.

SOLAMENT SON AUTÈNTIQUES LES LAMPARES I PILES ELÈCTRIQUES AMB LA MARCA "LOT".

Les trobareu a les cases següents: Suprema, Pelayo, 56; Lloré, Codina i Roig, Trafalgar, 3; E. Schilling, Ferran, 23; Beristain i G., Ferran, 1; Laplana i C., Ferran, 15; Vicens Ferrer, plaça Catalunya, 12; A. Valverde, Comtal, 9.

MESTRESA que ha desenvolupat diversos cursos, ofereix per a propietaris col·lectius o com a autònoms, immobilitats referències. Escriure a LA PUBLICITAT, número 5050.

SENYORA
rentilles seves milles de seda
CHEAP SOAP
Rentar els seus vestits de color de llana, seda, cotó, casa, feld, conservant-los per sempre indeleixibles.
Escriure a totes les drogueries o a C.A.C. No. 50510.

Clínica Vies Urinàries
del Dr. Ullmo, Havia Pla Boqueria, núm. 6, 1er. (entre Hospital i Sant Pau). — Venen: impotència, sífilis. Especials tractaments per el guariment ràpid de les malalties secretores: Maluri, pel·lícula, prostatitis. Consultes de 9 a 12 i de 5 a 8, econòmiques per a empitats i obrers. Plaça del Sol, 6.

Bombeta "OPALINA"
RAY-WAIT
ILLUMINOSA
MOLT DECORATIVA
GRAN ECONOMIA
ULTIMANOVETAT

Rbla. de les Flors, 16

Aigües de Sant Miliari

Gran Hotel d'Espanya
DE MIQUEL MARTÍ

Confort modern. Cambres de bany. Nombres i espacioses habitacions. Servei acuradíssim. Cuna de primer ordre.

Per encàrrecs i detalls al propietari de l'Hotel, a la "Splendid Pension", carrer de Pelayo, 3, BARCELONA.

La Mutual Agrícola de Propietaris
S. A.

per a l'extracció de letres. Dirigir-vos per a avisos, Pas-seig de Sant Joan, número 36, pral., i telèfons números 1378 S. P. i 529 H.

CATARROS
antiquos y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS radicalmente por la
Solución Pautauger
"que procura PULMONES ROBUSTOS y preserva de la TUBERCULOSIS"
L. PAUTAUGER, 10, R. de Constantinopla, PARIS

Es la reina de les aigües de taula
LA DE LA VALL DE SANT DANIEL
Depositar: JOSEP PAGANS, Ponent, 28

Unica casa per a
Calçat bo i barat. Tapineria, 29.
Sucursal, 13

VIES URINÀRIES
Pel·lícula-Prostata-impotència
Nous mètodes eficaços de tractament sense medicament ni dolor.
PREVIS ECONOMICS
Examen amb Raigs X. . . 10 ptes.
Salvarsan 400-014 . . . 15 "
Anàlisi de sang. . . 25 "
Tractaments a preus limitats
POLICLINICA
Ronda de la Universitat, 5
(prop del carrer Pelai)
D'11 a 1 i de 4 a 8.

DINER
amb garantia de
LLETRA :: HIPOTECA
MERCADERIES :: AUTOMOBILS
SANTA ANNA, 5, primer
(Entrada per l'estanc)
De 12 a 1 i de 6 a 7

FONDA SIMON
MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA. 6-VIDRIERIA. 12
Telèfon 1378 A.

DR. BOADA Vies urinàries, pel·l, Raigs X, Diatèrmia. Rambla de Catalunya, 31, 1er, 2a. De 2 a 5 i de 7 a 8.—Clínica: Sant Pau, número 44. De 7 a 10 de la nit.

CALÇAT

higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-cali, tall anglès, doble plantilla de cuir

14'50 i 15'50 Ptes. parell

Típus de luxe a preus baratíssims. Espardenyes amb sola de goma, des de 2'50 pessetes parell.

VENDES AL DETALL

Carrer ANSELME CLAVÉ, 9 (Final de les Rambles)

(Abans carrer Dormitori Sant Francesc)

LA PUDA DE BANYOLES

Aigües sulfhidràtiques, sulfhidràtiques sòdiques, silicatades i radioactives. Anàlisi del doctor Oliver i Rodés.

Són les que contenen més sílice col·loidal i silicat sòdic.

La Puda de Banyoles, per les seves Sales d'inhalacions i pulveritzacions, departaments de bany i dutxes, és de les millors d'Espanya.

La seva temporada comença el primer de Maig i finalitza el 31 d'Octubre.

Produïx miraculosa, efec: en les dolències de la pell, en l'asclerofulisme i pretuberulosis, en les afeccions cròniques de l'aparell respiratori, en la litiasi renal, en la faringitis de caràcter artrític i demés manifestacions de l'artrítisme.

Per als avariosos i mercurialitzats, les aigües de Banyoles són substitutives de les d'Aroha. En tres hores es va de Barcelona a Banyoles, trobant-se situada "La Puda" prop del seu formosíssim llac, de vuit quilòmetres de perímetre.

DOLOR D'ESTOMAC

i malalties de les vies digestives, es curen amb el

GASTROBIOL ROSSELL

De venda a la FARMACIA INTERNACIONAL - Rambla del

Centre, 17, i a totes les farmàcies

AVUI

s'inauguraran
les classes de

Anglès

Francès

Alemanys

a les 7. 8 i 9 de la nit. Horos

de matrícula de 8 m. a 9 n.

BERLITZ

PELAYO, 56 - Telèf. 3303

tràlment pel tan desitjat artista Frank Mayo: A ésser bon noi, comèdia en dues parts; Níoomedes inventa un xarop, assumpte còmic. — Dijous, tot estrenes, entre elles 8 i 9 episodis, La reina dels gitanos.

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA

PROGRAMES SELECTES

Avui, dimarts, tarda i nit, programes selectes: la formosa comèdia

El diamant blau; la pel·lícula còmica Anou amb compte amb el

viski; l'interessant drama L'infant matern, i segona i última jornada del grandios film El rei dels

reins.

Monumental - Pedró

Walkyria

Avui, dimarts: Aventures de Robinson, IX i X episodis; La filla del

masover; Novella d'amor; La casa

de disposes; Combat de boxa; Siky

contra Niles. Dijous, estrenes:

Aventures de Robinson, XI i XII;

Manuk l'esquimal; Charlot en Vida

de gos, per Charles Chaplin, i

altres